Duvarı nem,
İnsanı gam
Memuru zam
yıkar!
(DANTE)

Zübük

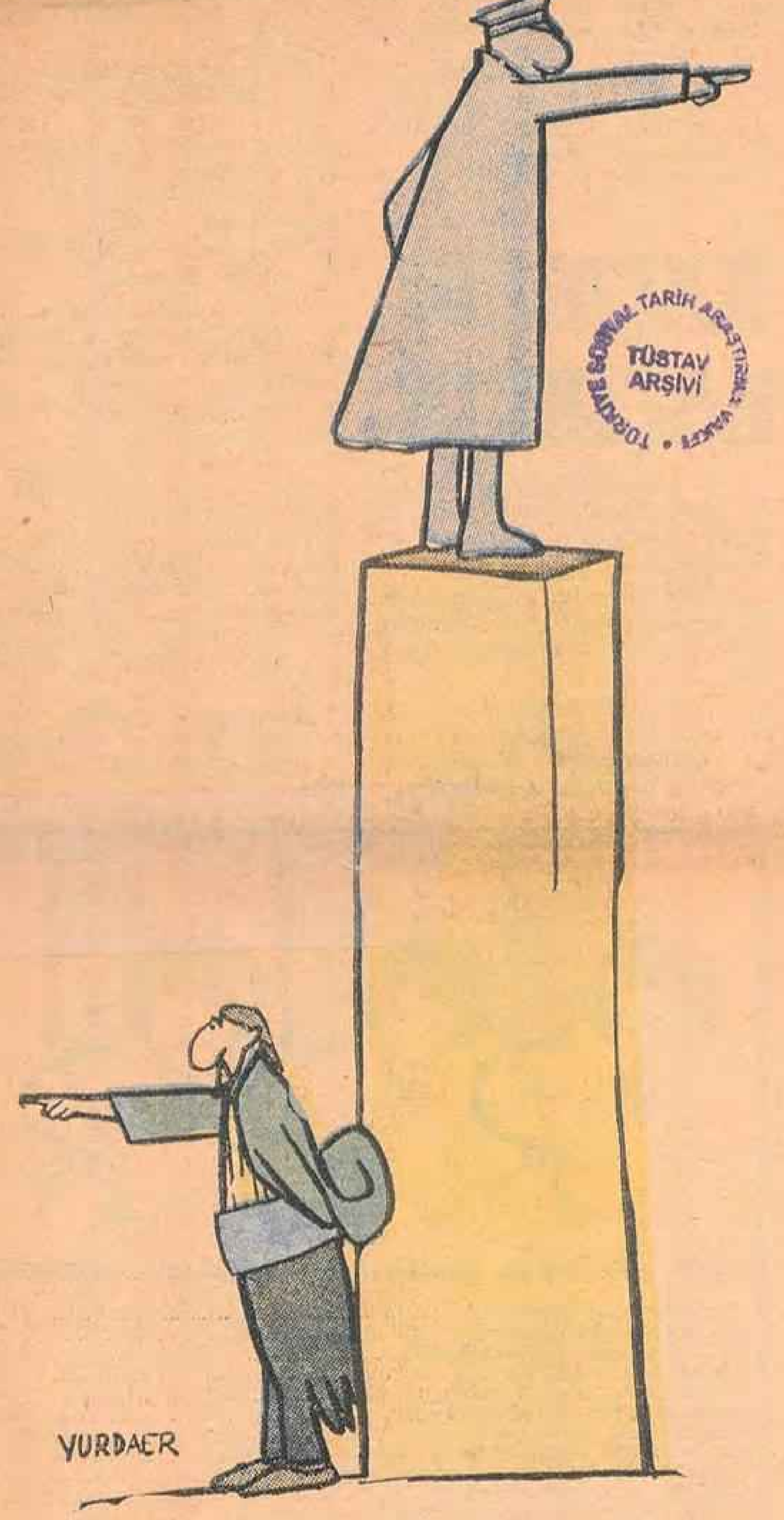
İT KAĞNI GÖLGESİNDE YÜRÜR DE KENDİ GÖLGEM SANIRMIŞ

İmam esnerse, cemaat uyur!
Sultan Palamut

Ne Sağcıyız, ne solcu, futbolcuyuz, futbolcu!

Türk tavlacıları derneği'nin kongresi çok şakırtılı geçti

«CEHAR ATTIM, ŞEŞ OYNADIM»

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI TÜSTAV ARŞİVİ

ANKARA, 18 (Arkadaşımız Muhittin Kemal bildiriyor) — Birkaç dönemdenberi Türk Tavlacılar Derneği'nin kongresini yapmayışı türlü söylentilere yol açmış, tavlacılar arasında fikir ihtilâfları olduğu basına da aksetmiş bulunuyordu. Bu yüzden uzun zamandanberi beklenmekte olan TTD'nin kongresi elektrikli bir hava içinde başladı. Kulis faaliyetlerinden belli başlı iki grupun çarpışacağı anlaşılıyordu. Nitekim öyle de oldu.

Çarpışan gruplardan Geleci grupu sosyal tavlacılarımızdan Osman Kesik, dubaracı grupu da Dübeşçi Bekir temsil etmekteydi.

Tıklım tıklım dolu olan kongre salonunun duvarlarında şu dövizler göze çarpmaktaydı: «Se evi Kerem evi», «Artık yeter! Dubara istemiyoruz!», «Tavlada vuran, damada süren!», «Tavlada devletçilik istiyoruz!», «Altı kapıdan şaşma!», «Devlet tavlayı himaye etmeli!», «Zar oyunu bozar!», «Tavlaya yatırım, memlekete kaldırım»...

Portekiz, Monako, Pakistan, İran, İspanyol tavlacıları da müşahit olarak kongreye özel delegelerini göndermişlerdi.

Kongre açılışından önce, memleketimizin tanınmış gelecilerinden Bülbül Memet, yanağını şişirip dümbelek ve burnuyla da zurna çalarak:

«Cehar attım, şeş oynadım» şarkısını söylemiş ve bütün üyeler de hep başka ağızdan şarkıya katışmışlardır. Şarkıdan coşan İspanyol delegesi: «Viva Tavlavita!» diye bağırmışsa da, içtüzük gereğince hariçten nağra atmak yasak olduğundan, İspanyol delegesi paçakasnak kapının dışına uğurlanmıştır.

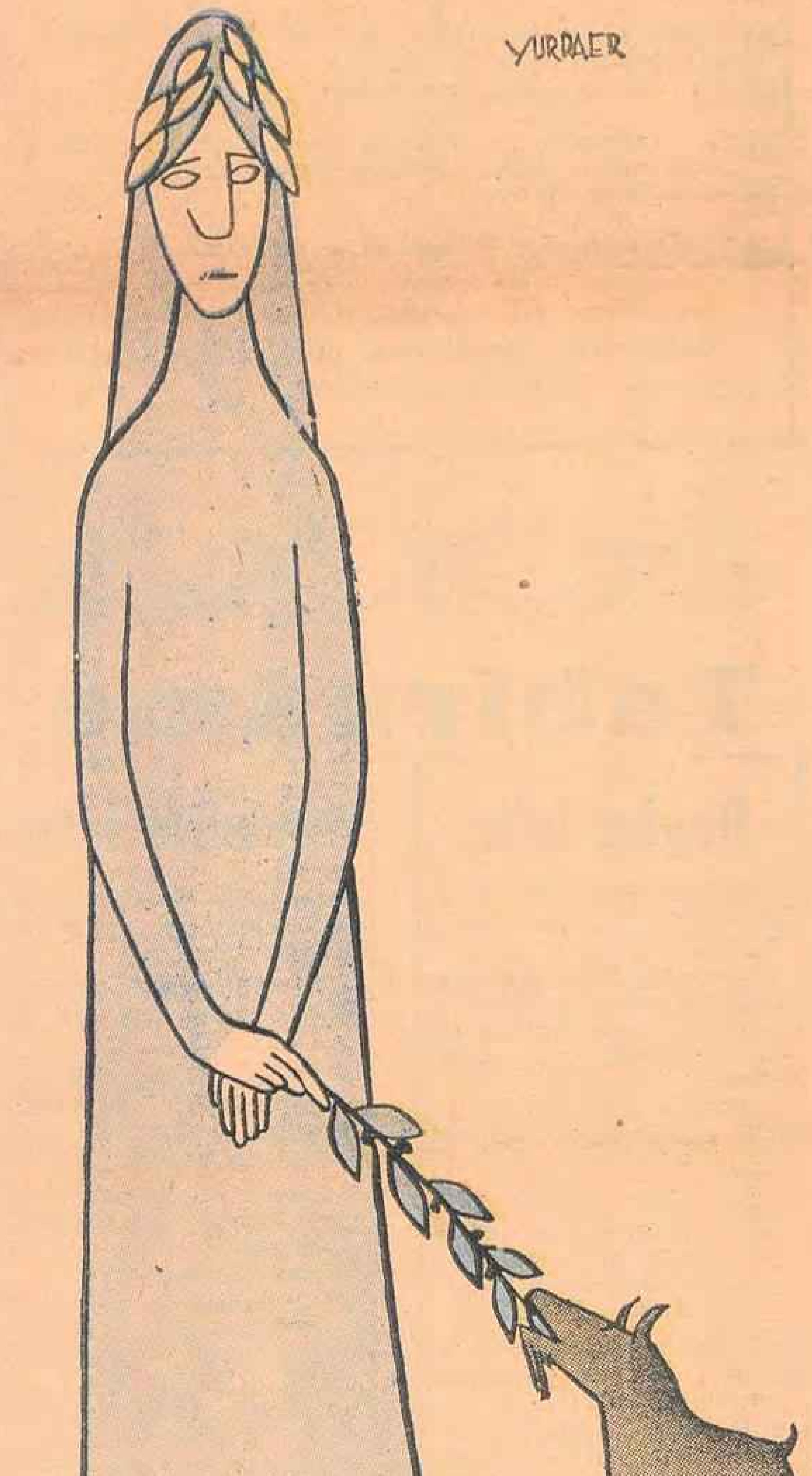
Kongre başkanlığına seçilen emekli tavlacılardan Zekâi Bey, açış konuşmasında şöyle demiştir:

— Muhterem tavlacı arkadaşlarım, fetbaz meslekdaşlarım! Hepinize hoş geldin, derken, Beşiktaş'ta Kanbur Salim'in Cumhuriyet Kıraathanesinde yaptığı bir tavla maçında beş kapıya sekiz el gele atarak dokuzuncu elde de gele atınca sinirlenerek yuttuğu zarlar boğazına takılıp ya nefes darlığından ya da kalb sektesinden fücceten tavlada şehit düşen Geleci Memet ağabeyimizin fetbaz ruhu için, sayın üyelerimizi bir dakika zar sallayarak saygı duruşuna davet ediyorum.

Bir dakika süren zar şakırtılarından sonra Başkan şöyle konuştu:

— Sayın tavlacılar! Tavlanın demokrasiden çok daha eski bir tarihi vardır. Tavlanın kurucuları arasında, eşek dâvasının avukatı Fisagor'la eski Yunan'ın bütün sinik ve kaderci filozofları bulunmaktadır. İran hükümdarlarından Cemşit devrinin ünlü aylaklarından Kekekalman'ın tavlacılığa büyük hizmetleri geçmiştir. Şimdi de yüksek müsaadenizle demokrasi ile tavla arasındaki çok sıkı münasebete geçmek istiyorum. Has mal bir hukukçumuz demokrasiyi bir kanadı özgürlük, öbür kanadı eşitlik olan bir kuşa benzetmiştir ki, ben de bundan cesaret alarak tavlanın iki kanatlı bir kutu olduğunu söyliyeceğim. Tavlanın en önemli özelliği iki kanatlı küçük bir kutu içine yir-

(Devamı 7. sayfada)

Z. MÜREN KAÇMADI AKLIMIZI KAÇIRDIK

Haber bütün gazetelerde vardı: Zeki Müren, bir gazinocunun 150 bin lirasını sözde dolandırmış ve kaçmış. Polis aramış aramış da bulamamış...

Bu nasıl numaradır, pekiy gazeteciler bu numaraya nasıl gelirler?... Göreceksiniz, gazetelerin birinci sayfalarında çıkan bu haberin aslı olmadığı anlaşılacaktır.

Zeki Müren'in 150 bin lira dolandırıp kaçtığına inanmak için, başta akıl olmamak gerekir. Bu olsa olsa, ya Z. Müren'le gazinocu arasında bir anlaşmazlıktır, ya da azalan gazino müşterilerini çekmek için yapılmış kurnazca bir reklâmdır. Gazeteler de bu reklâm oyununa gelmişlerdir. Çünkü her insan gibi, onlar da emeğinden ve değerinden pek çok para kazananlara, ellerinden yapacak bir şey gelmediği için, içlerinden kızmaktadırlar. Nasıl kızmasınlar. Zeki Müren oynadığı film için 200 bin lira aldı, Zeki Müren okuduğu gazinodan 300 bin lira avans aldı, Zeki Müren her gece 50 bin lira kazanıyor.

Şimdi, «Zeki Müren 150 bin lirayı aldı, savuştu, arandı bulunamadı» diye yazıp akıllarınca kızgınlık çıkaracaklar. Ayol, kızarken bile yine reklâmımını yapıp onun ekmeğine yağ sürüyorsunuz.

Hem siz çok kazanıyor diye bu Zeki Müren'e neye kızıyorsunuz? Yılda bir milyon mu kazanıyor, on milyon kazansın... Zeki Müren kazansa kazanmasa toplumda ne değişir?

Bütün akılsız insanlar, sahibini dövemeyince eşeğini,, eşeğini dövemeyince semerini, semerini dövemeyince çulunu, çulunu da dövemezlerse, kendi dizlerini döverler.

Siz Zeki Müren'e niçin kızıyor-

(Devamı 2. sayfada)

Taslama

Hazret-i Kolomb

Kasaba camii boşalmıştı. Çok yaşlı bir adam, iki elini göğe kaldırmış, bağıra bağıra dua ediyordu:

— Yattığı yer nûr olsun... O yattıkça çoluğu çocuğu bin yaşasın! Allah ondan râzı olsun. Günahlarını affetsin Allah...

İhtiyarın böyle bağıra çağıra kimin için dua ettiğini merak edip sordum:

— Baba, kime dua ediyorsun böyle?

— Kristof Kolomb'a...

Şaşkınlıktan dona kaldım.

— Baba, dedim, bunca evliya, enbiya varken Kristof Kolomb'la ne işin var?...

— Öyle demeee... Aman oğlum, düşün hele bir, Kristof Kolomb Amerika'yı keşfetmeseydi, bize şimdi tarlamızın başında kim buğday verirdi?.

TÜSTAV ARŞİVİ
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Büyük Yarışma

Zübük Gazetesi okurları arasında bir yazı yarışması açmıştır.

Herkesin başından gülünçlü pek çok olay geçmiştir. Yakınlarınızın dostlarınızın, tanıdıklarınızın başlarına da çok komik olaylar gelmiştir. Bunları yazıp gazetemize gönderin. Yapılacak seçmede beğenilen yazılar Zübük'te yayınlanamak, her yayınlanan yazı için yazarına

50 Lira ödenecektir

Ayrıca yayınlanan bu yazılar arasından yapılacak seçmede :

Birinciye 500
İkinciye 300 *lira verilecek!*
Üçüncüye 200

Dördüncüden onuncuya kadar yüzer lira tutarında çok değerli kitaplar armağan edilecektir.

YAZILARI KİMLER SEÇECEK?

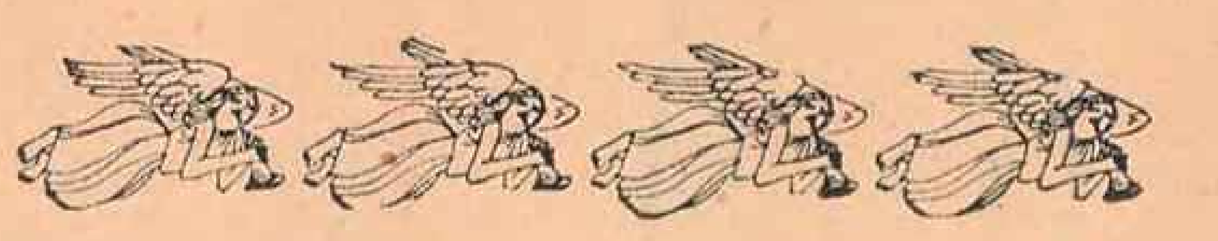
Yayınlanan yazıları yine okurlarımız kendileri seçeceklerdir. En çok oyalama sırasına göre yazılar değerlendirilecek ve derece alacaktır. En iyi, en güzel yazıya oy vermiş olan bütün okurlarımıza altı lira tutarında kitap armağan edeceğiz.

YARIŞMAYA KATILACAK YAZILARDA ARANAN KOŞULLAR :

1. Başka dilden çeviri olmayacak.
2. Daha önce yayımlanmış olmayacak.
3. Yazılar, daktilo ile, kâğıdın bir yüzüne vazılmış olacak. (Çok okunaklı elyazısı da olabilir.)
4. Her yazı, 800 kelimeyi aşmıyacak.
5. Sizin başınızdan, ya da başka birinin başından geçmiş gülünçlü olaylar, hikâye biçiminde yazılmış olacak.
6. Mizah yazısı olacak.
7. Yazının altına açık ve doğru ad ve adres yazılacak.

HERKES BU YARIŞMAYA KATILABİLİR

Bekliyoruz, yazılarınızı gönderiniz. Beğenilen yazılarınız Zübük'te çıkacaktır.

Tabirnâme

Baylar için:

★ Bir koca rüyasında çıldırsa, yerden göğe kadar haklıdır.

★ Bir er kişi rüyasında cinsiyet değiştirirse, mesut aile yuvasını yıkmamak için karısına da cinsiyet ameliyatı yaptırmalıdır.

★ Bir koca, rüyasında karısını gördüğünü söylerse, inanmamalı, aslı yoktur.

★ Bir erkek rüyasında naylon kadın çorabı görse, çorap kendi karısınınsa, karısı kaçacak, başka kadına aitse, kaçıracak demektir.

★ Bir koca, rüyasında karısına bir hediye alsa, aptala malûm olmuş demektir.

★ Bir erkek, rüyasında kaynanasını görse, korkulu rüya görüyor demektir, uyanık yatmalıdır.

★ Bir koca rüyasında hiç bir şey görmezse, rüya görmemiş demektir.

★ Bir koca gördüğü rüyayı seçemiyorsa, eve giren çıkan misafir çok demektir.

★ Bir erkek, karısının röntgenini görse rüyasında, karısına naylon blûz alacak demektir.

Bayanlar için:

★ Bir hatun rüyasında su dökerse, uyanır uyanmaz gözyaşı dökecek demektir.

★ Bir kadın, rüyada bile olsa, cinsiyet değiştirirse, hiç aklı yok demektir.

★ Bir kadın, rüyasında kocasını gördüğünü söylerse, sözünü ettiği erkeğin, ilk kocası olduduğunu anlamalıdır.

★ Rüyadayken bir kadının çorabı kaçarsa, bunu kocasına sabah olmadan söyleyip de uykusunu kaçırmamalıdır.

★ Bir kadın rüyasında bikini mayo ile gezerken, kaba etini ısırgan dalasa, kaynanasının misafir geleceğini bilmelidir.

★ Bir genç kız rüyada, tirit, ya da muşmula yerse, yaşlı bir erkekle evleneceğine alâmettir.

★ Bir kadın rüyasında gördüğünü kocasına söylemiyorsa, kocasına geçmiş olsun demek lâzımdır.

★ Bir kadını rüyasında katır çiftelerse çocuğu olmıyacağına işarettir.

Mevzuat hazretleri

Gazetelerde okumuş olmalısınız, geçenlerde bir şilebimiz Atlantik'te giderken, ikinci kaptanı çok ağır hastalanmış. Denizin ortasında başlamışlar telsizle imdat istemeğe: S.O.S... S.O.S...

Çok uzak yerlerde bu işareti alanlar, bir yardım yapabilmek için çırpınmışlar. Bu sırada bir Amerikan filosu da uzak bir deniz yolundaymış. S.O.S. işaretini alınca «Bir insanın hayatı söz konusu» deyip, filonun ağır krovazörlerinden biri kafileden ayrılmış, millerle yol alıp imdat isteyen bizim şilebi bulmuş. Hastayı almış, günlerce kendi doktorları, ilâçlarıyla tedavi ettikten sonra, kaptanı dilediği bir limana götürüp bırakmış. Bütün bu işler, 500 bin liraya patlamış.

İnsana verilen değeri böylece belirttikten sonra, ister misiniz, durumu ters çevirelim. Biz de yardımsever insanlarız, öyle denir. Diyelim ki, bu olay bizim sularımızda geçiyor. Bir Amerikan kumpanyasının şilebi Akdeniz'den geçerken, kaptanı birden hastalanıyor. Şilebin doktoru işin içinden çıkamayacağını anlayınca, telsizciye «S.O.S.» işareti vermesini söylüyorlar. Şilebe çok yakın, yedi - sekiz mil uzaklıkta olan bizim «Deniz Aslanı» adlı bir şilebimiz, imdat işaretini alıyor. Deniz Aslanı, Marsilya'ya salyangoz götürmektedir.

Telsizci, elinde kâğıt kaptan köşküne çıkar, kaptanı selâmlar.

Kaptan sorar:

— Ula Rusteeeem, nedur o elindekû?

— Telsiz Beybaba.

— Ne yazay, yoksama salyongozları mi sorayler?

— Hayır Beybaba, yakınlarda bir yabancı şilep var, süvarisi hastalanmış. Gemi doktoru hayatı tehlikede demiş. İmdat istiyorlar.

— Ne? Keferinin sancisu mi tutmiş?

— Evet Beybaba.

— Hemen çek telsizu, versinler oğa bi aspirin hapi...

— Aspirinlik iş olsa S. O. S. çekmezlerdi.

— Bakma sen, haçan onların canlari tatludur. Telsiz çek, de benden oğa, iki kaşık hintyağı içirsinler.

— Beybaba, gemide doktor olduğuna göre, bunların hepsini denemişlerdir. Hastalık tehlikeli ki yardım istiyorlar.

Kaptan, dümen başında dimdik duran lostromoya baktı:

— Ula Muduva (Mustafa) sizin koyde sanculanana ne ederler?

— Tabanına sıcak tuğla koyuyürler Beybaba...

— Tamam... Çek bi telsiz, de benden oğa, tuğla koysunlar...

Telsizci,

— Olmaz öyle şey Beybaba! dedi.

— Haçan o olmey bu olmey... Peçey, ne yapacağuz? De bağa olanini da, diyelim oğa...

— Hemen gidip gemiyi bulalım, hastayı en yakın limana, bir hastaneye bırakalım. Anlaşılıyor ki, onların yolu başka, rotayı bir limana çeviremiyorlar.

— Sen ne deysun telsuzci, biz haçan rotayı çevirdik mi, yeruz idareden zılguti... Fazladan mazot yandi derler, kecuktuniz derler..

— Ama Beybaba, S. O. S... Can tehlikesi...

— Öyleysem, sen idareye bir telsuz çek, onlara boyle boyleyken boyle de...

Telsizci hemen telsizin başına koştu. Denizcilik Bankasına telsizi çekip durumu anlattı. Bu arada süvarisi hastalanan şilebin sinyalleri durmadan geliyordu: S. O. S..

Denizcilik Bankası'ndan telsizle cevap geldi:

«Muhatap biz değiliz, Şilepçilik İşletmesine sorunuz!»

Sordular. Yarım saat sonra cevap geldi: «Ulaştırma Bakanlığından soruldu, alınan cevap bildiri-

Dakikalar geçiyordu. Telsizci, Şilepçilik İşletmesini bir daha aradı, cevap geldi:

«Yabancı bandıralı şilep olduğundan izin alınması için, Dışişleri Bakanlığına sorulmuştur.»

Yirmi dakika sonra yine konuştular. Deniliyordu ki: «Yardıma gidilmekle, vâki olacak gecikmeden dolayı, salyongozların bozulup bozulmıyacakları ve fire vermiyecekleri hakkında teminat veriyorlarsa...»

Sabah olmak üzereydi, gün ağarıyordu. S. O. S.... sesleri ağırlaştı, uzaklaştı ve artık duyulmaz oldu.

Z. MÜREN KAÇMADI AKLIMIZI KAÇIRDIK

(Baştarafı 1 inci sayfada)

sunuz; kızabiliyorsanız bu aksak toplumun bozuk düzenine kızın! O bozuk düzendir ki, sesi güzel diye kırıtkan bir kâhküllü delikanlıya yılda bir milyon kazandırırken, 147'lerden bir profesöre evinin kirasını bile verdirtemez.

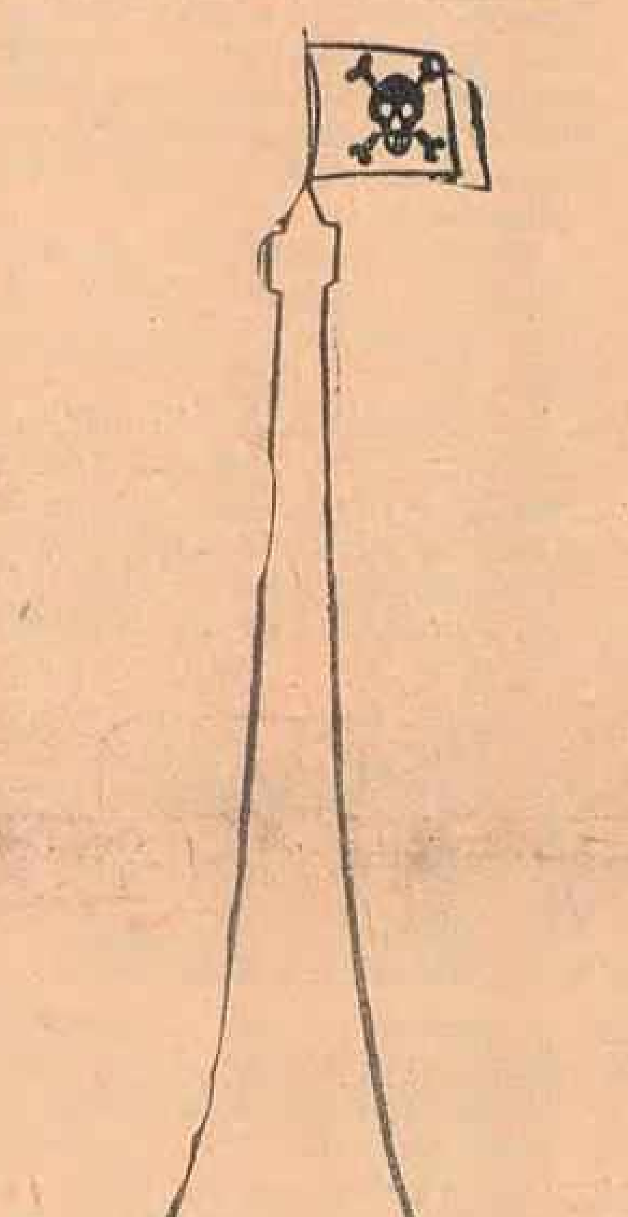
Daha önce de yazdığım gibi, Zeki Müren ve daha onun gibi pek çoklarının kazandıkları paralar, bu toplumun ödediği enayilik vergisidir. Yalnız Zeki Müren mi?... Ya hanımların korunağında semirmiş, semer göbekliler!...

Halk bir yandan devlet vergisi, bir yandan enayilik vergisi öder. Zeki Müren olmasa, yerine kaç Zeki Müren çıkar?... Kendi enayiliğimize kızmıyoruz da, gönül rızasiyle, enayilik haracı verdiklerimize içimizden kızıp duruyoruz. Bir toplum ki, müziği, Zeki Müren'in nezleli, genizden kadınsı sesi, elbet enayilik vergisini ödeyecek...

Zeki Müren geceliğine elli bin mi alıyor, alsın, azdır, daha da çoğunu alsın, helâl olsun perçemli şarkıcıya...

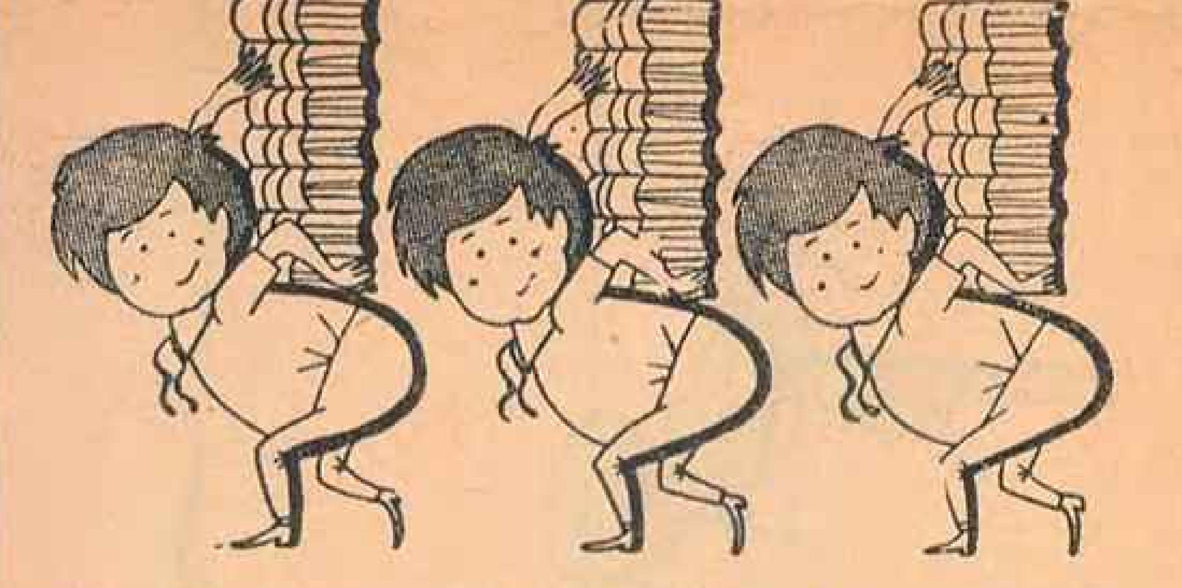
Ooooh, yüreğim yağ bağlıyor. Bu enayilik vergilerini ödeyelim, ödeyelim de, belki günün birinde :

— Yahu, biz enayiyiz!... deriz de, çulu, semeri, eşeği dövmekten vazgeçer, neyi düzeltmemiz gerektiği kafamıza dank eder...

«Tabiatte ahlâk yoktur, toplumda ahlâk yoktur, tarihte ahlâk yoktur; insanlar yine de durmadan ahlâktan söz ederler.»

Nietzsche

AZİZ NESİN'in şimdiye kadar çıkmış kitapları:

Kitap	Fiyat	
KOLTUK (İkinci basım)	2	Lira
GOL KRALI (İkinci basım)	3	»
KAZAN TÖRENİ (Üçüncü basım)	3	»
ERKEK SABAHAT (Tükendi)		
TOROS CANAVARI (Tükendi)		
DELİLER BOŞANDI (İkinci basım)	3	»
ÖLMÜŞ EŞEK (İkinci basım)	2	»
MAHALLENİN KISMETİ (İkinci basım)	2	»
KADIN OLAN ERKEĞİN HATIRALARI (Tükendi)		
İT KUYRUĞU (Üçüncü basım)	3	»
DAMDA DELİ VAR (Üçüncü basım)	3	»
HANGİ PARTİ KAZANACAK? (İkinci basım)	3	»
BİR SÜRGÜNÜN HATIRALARI (İkinci basım)	3	»
NUTUK MAKİNASI (Tükendi)		
HAVADAN SUDAN (Tükendi)		
FİL HAMDİ (Üçüncü basım)	5	»
BAY DÜDÜK (İkinci basım)	3	»
MEMLEKETİN BİRİNDE (Tükendi)		
NAZİK ALET	3	»
GIDI GIDI	3	»
AFERİN	3	»
AZ GİTTİK UZ GİTTİK	3	»
YEDEK PARÇA	3	»
KÖR DÖĞÜŞÜ	3	»
SAÇKIRAN	3	»
MAHMUT İLE NİGÂR	3	»
HOPTRİNAM	3	»
GÖZÜNE GÖZLÜK	3	»
AZİZNAME	3	»
AH BİZ EŞEKLER	2,5	»
100 LİRAYA BİR DELİ	3	»
ZÜBÜK	7,5	»
BİR KOLTUK NASIL DEVRİLİR?	3	»
BİZ ADAM OLMAYIZ	3	»
GERİYE KALAN (Tükendi)		
BİRAZ GELİR MİSİNİZ? (Piyes)	2,5	»
BİR ŞEY YAP MET! (Piyes)	3	»

Bu kitapları, aşağıdaki adresten ödemeli olarak istiyebilirsiniz:

KARİKATÛR YAYINEVİ

KARİKATÜR YAYINEVİ

Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12

İSTANBUL

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV ARŞİVİ

OLAYLAR-Alaylar

SOYUNMAK

Rodezya'nın bağımsızlığı için savaşan bir partinin on dört kadın üyesi, tutumunu beğenmedikleri hükûmeti protesto için, hükûmet binasının önünde anadan doğma soyunup,

— Hürriyeeeet!... diye bağırmışlar.

Bütün dünyaya yayılan bu haberi bizim gazetelerin de bir matahmış gibi yazmış olmalarına çok şaştım doğrusu.

Rodezya'da hürriyet uğruna topu topu on dört kadın soyunmuş. Ayol biz burda,

— Hürriyeeet!.. Diye bağıra bağıra, kadın erkek, çoluk çocuk, yirmi yedi milyon cıscıbıl kalmışız da, Rodezyalı on dört soyunması bir marifet mi sayılıyor? Soyuna soyuna nerdeyse striptizimiz ortaya çıkacak...

DEMOKRASİ VE BACA

Bu dalgınlıklarımız, unutkanlıklarımızın ne birincisi, ne sonuncusu... Fabrika yaparız, bir de bakarız:: Aaaa, kapısı yok... Nerden gireceğiz? Bacadan...

Şimdiye kadar, bir önemli parçası unutularak yapılmış yapılar yazılsa, beş - on ciltlik kitap olurdu.

En son unutkanlığımızdan haberiniz var mı? Bandırma'da dört milyon lira harcanarak Türkiye'nin en büyük yem fabrikası yapılmış, kurulmuş, bitmiş... Bir de bakmışlar: Aaaaa... bir de bakmışlar, fabrikanın bacası yok. Aman yahu, bu fabrikanın bir değil, iki değil, üç değil, tam dört bacası olacaktı.

Evet, koskoca fabrikayı yapmışlar da, dört bacanın dördünü de unutmuşlar. Biliyor musunuz, ben bu haberi duyunca çok sevindim ve artık ilerlemekte olduğumuza iyice inandım. Eskiden olsaydı, bacaları dikerlerdi de, fabrikayı yapmayı unuturlardı. Şimdi hiç olmazsa fabrika yapılıyor, baca unutuluyor; bu az buz ilerleme midir!

DEMOKRASİNİN NESİ?

Akıllı insan odur ki, olaylardan ders çıkarır. Bacası unutulan fabrikanın bizim yerli demokrasimizle bir ilintisi yok mu sanırsınız?

Bakınız, 1945 den bu yana, demokrasi diye bağırıp çağırıyoruz:

— Demokrasi geldi...

— Demokrasi oldu...

Tastamam on yedi yıl bu... On yedi yıldır «demokrasi geldi, oldu, oturdu» deyip duruyoruz, ama ortada demokrasi memokrasi yok...

Bana öyle geliyor ki, bacasını unuttuğumuz fabrika gibi, yine dalgınlığımıza geldi, biz bu demokrasinin bir yerini unuttuk; ya kapısı, ya bacası, belki de çatısı, temeli yok... Ondan bir türlü şu demokrasiyi işletemiyoruz...

SALATALIK!

Turfanda hıyar 6,5 liraya satılıyormuş. Pekiy, 6,5 liraya satılan hıyar da, onu alıp yiyen ne?

BABA NASİHATI

Eski sosyal patronumuz Kasım Gülek, Adana'nın Kadirli ilçesine gitmiş, orada CHP lilerle konuşurken, Necip Altınbaş adında yaşlı bir yurttaş,

— İsmet Paşa'yla iyi geçin! Paşa ne derse boynunu bük! demiş.

İşte tam baba nasihati buna derler...

Geçen yaz, her sabah aynı vapurla Haydarpaşa'dan Köprü'ye gelirken vapurun güvertesinde otururdum. Vapur iskeleden kalkarken, dönerek yol aldığı için hangi yana güneşin, hangi yana gölgenin düşeceğini bir türlü kestiremezdim. «İşte burası gölge!» diye oturduğum yer, vapur dönüp yol alınca güneşe gelirdi. Sonra da boş yer kalmadığından Köprü'ye kadar güneşte kavrulurdum. Üstelik, gölge bir yere oturayım diye, açıkgözlükle önden koşar, yer kapardım; kaptığım yeri, güneşe, vapurun burnuna bakarak, elimle, kolumla yönliyerek,

— Vapur şöyle dönünce, şurdan güneş gelir, burası gölgede kalır! diye üstelik hesaplardım da... vapur bir döner, benim hesapların tersi çıkar, yine güneşte kalır ve buna pek şaşardım.

Sonunda, gölgeye oturmanın kolayını buldum. Benimle her sabah vapura binen yolcular arasında 16 - 17 yaşlarında bir Yahudi çocuğu vardı; onun vapurda oturduğu yer, vapur bir değil, denizin ortasında yirmi beş kere dönse, mutlaka gölgeye gelirdi. Hem de benim gibi, ölçüp biçmez, düşünmez, rap diye bir koltuğa otururverirdi.

Ben bu Yahudi çocuğuna bakar, onun arkasından giderdim; o nereye oturursa ben de o yana otururdum. Bu kolaylığı öğrendikten sonra, vapurda hiç güneşte kalmadım.

Gelelim, İnönü ile Kasım Gülek'e... Biz yukardaki akılsızlığımızı boşuna anlatmadık. Gideceğin yolu, duracağın, oturacağın yeri kendin seçemiyorsan, birisini önüne kılavuz alacaksın... Örneğin, iktisadi, ticari, ve mali politikada, hiç bir zaman Yahudi'nin yolunu bırakmıyacak, onun arkasından gideceksin. Dış politikada, hiç bir zaman İngiliz'in yolunu bırakmıyacak, hep onun ardından gideksin. İç politikada CHP den ayrılmıyacak, her zaman onun ardına düşeceksin. CHP içinde de İnönü nereye giderse sen de oraya gideceksin...

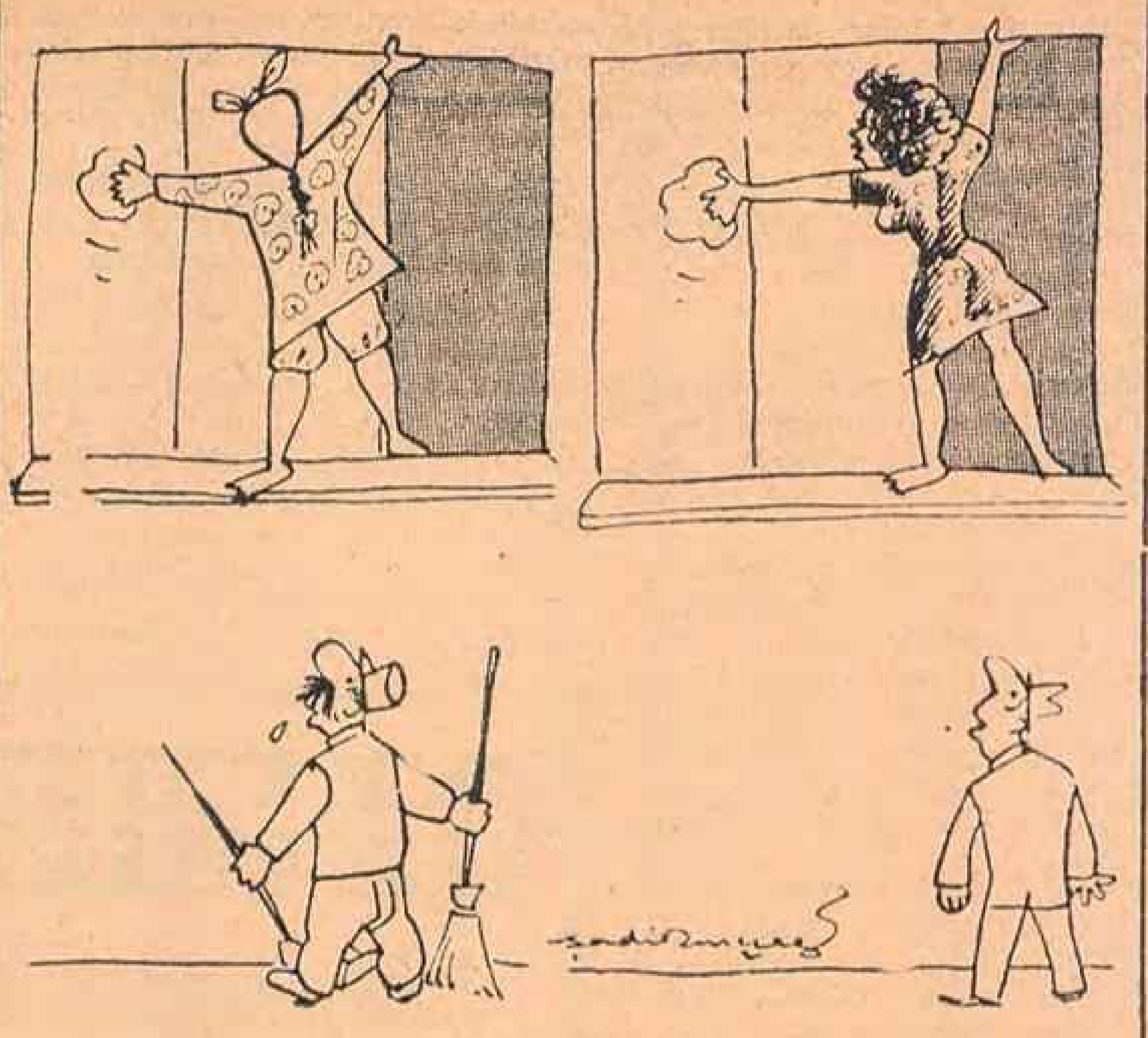
Ticarette Yahudi'yi, dış siyasette İngiliz'i, iç siyasette CHP yi, CHP içinde İnönü'yü bıraktınız mı - çok affedersiniz - o inatçı yaratık tepmişe dönersiniz. İşte Kasım Gülek'in hali ortada...

Not: Zübük, bütün bu dış ve iç oyunların çok ötesinde, partiler üstü bir yaratıktır; partisi pırtısı ona vız gelir.

HALKIN PARTİSİ

BİR gazete haberine göre Gülek yeni bir parti kuracakmış, adı: Halkın Partisi...

Biliyor musunuz, bu iyi akıl; öteki partilere de bu akıl geçerse şöyle olacak: Halk Partisinden çık, Halkın Partisini kur... Millet Partisinden çık, Milletin Partisini kur. İşte böyle böyle halkın da milletin de yuvası yapılacak, Kasım Gülek de epiy yanacak...

SOSYAL ADALET

ÖTEKİ DÜNYADA

Her ne kadar Yahya Kemal:

«Birçok gidenin her biri memnun ki yerinden»
«Birçok seneler geçti dönen yok seferinden.»

demişse de bir gazete haberine göre Diyarbakır'da «Fatma» adında 40 yaşlarında bir kadın öldükten dört saat sonra dirilmiş ve öbür dünyadan haber getirmiştir.»

Tahtalıköy'den haber getiren kadın, orada 15 kişi gördüğünü, bunların yaşamakta olan 21 kişiden alacaklı olduğunu söylemiş, borç hesaplarını da çıkarmış. Gerçekten de bunların 15 ölüye borçları varmış, korkuya düşüp ölülerin mirasçılarına borçlarını ödemeğe başlamışlar. Anlaşılan bu kadın ölüp dirilmemiş, Tahtalıköy tahsildarı olarak gelmiş.

Gericilik, gericilik der durur bu gazeteler... Ama bir yandan da yine bunlar, hırsıza «Nereye kaçtı hırsız?» diye yol soran büyüteçle kendi ayak izlerini inceleyen karikatürlerdeki aptal polis hafiyelerine benzerler.

Gericilik deyince ne anlıyor bunlar? Kuran hocası, on bir yaşında kız öğrenciye saldırdı mı gericilik, hoca kadın göbeğine yazdığı duayı yalarsa gericilik, molla camiden pabuç, kubbeden kurşun çalarsa gericiliktir de, ölüp dirilen kadının Tahtalıköy'den hesap pusulası getirdiğini gazetenin birinci sayfasında vermek pek mi ilericiliktir?

Demek öteki dünyada da alacaklılardan kurtulamıyacağız... Bu dünyada yaşayamıyoruz, öteki dünya diye avunuyorduk, oysa orda da Amerikalı Coniler yakamıza yapışacaklar:

— Hızlı kalkınmanız için yavaş yatırımlarınıza borç vermiştik. Geçtin elimize, sökül dolarları bakalım!...

İLİM HEYETİ

BUGÜNLERDE gazetelerde yine randevuevi haberleri sıklaştı.

Ankara'da bir randevuevinde iki profesör uygunsuz durumda yakalanmış. Neden buna «uygunsuz durum» adını takmışlar bilmem. Yâni başaşağı, tepetaklak filân mı duruyorlar da durumları uygunsuz olsun? Dilbilgisi bakımından bunda bir yanlışlık var: Uygunsuz adım gibi, uygun durum demek daha doğru...

Bize kalırsa profesörler oraya bilimsel inceleme için gitmişlerdir. Hele iki kişi olduklarına bakılırsa, tam «ilim heyeti.»

KRALİÇE VE KRAL

BİR de aynalı randevuevi basılmış. Acaba aynalısı nasıl oluyor, biliyor musunuz? Argoda iyi işlere «kıyak», «aynalı» derler ya, bu aynalı evde de işler kıyaktır. Duvarlar ayna... O yana bak bir çift, bu yana bak, bir çift daha... Çiftler çifter çifter... Baskın yapan ahlâk zabıtası, hangi duvar aynasına saldıracağını şaşırır. Randevuevi değil, kanarya çiftehanesi.

Ya randevuevlerinden birinde uygun durumda yakalanan güzellik kraliçesine ne buyrulur? Artık bizde gelenek oldu: Güzellik kraliçesini arayıp arayıp bir yerde bulamazsan, çat kapı randevuevi, tak karşında kraliçe...

Doğrusu ya, merak ediyorum; bir kadın, kralla evlenirse kraliçe olur Pekiy kraliçeyle evlenen erkek de kral olur mu?

Randevuevlerinde kraliçelere itibar edilmesinin sebebi bu olsa gerek, her erkek ömründe bir kerecik kral olmak istiyor, şöyle kral gibi, parasıyla değil mi?.

— Üstünden karları atalım...
— Olmaz... yorganımı aldık sa

İSİM İSİME BENZER

ŞEHİR Tiyatrosu «GÖÇ» adında bir komedi oynamağa başladı.

Yusuf Ziya Ortaç tiyatroya döndü, bu adı taşıyan romanlarından bir oyun çıkardı sandık.

Değilmiş. Cevat Fehmi Başkut'unmuş bu güldürü.

Birkaç yıl önce «Deli» adında bir oyun seyretmiştik. Onu da Refik Halit Karay'ın ünlü romanından alındı sanmıştık. Gene Cevat Fehmi Başkut'unmuş.

Bundan böyle «Cumhuriyet» adında bir şey görünce, Eflâtun'un sanmayınız, Nadir ve Doğan Nadi'nin tahammüllü eseridir.

HUY

KONU, kısaca, bir apartıman kapıcısının ahlâksızlığını,, kiracıları olduğu gibi sıladan gelen hemşehrilerini nasıl haraca kestiğini, sonunda binaya ortak oluşunu anlatıyor.

Kapıcı, kavga çıkan dairelerden birinde kadının kocasına «Moskof gâvuru» dediğini öğrenince «demek gomünist!» diye ayaklanıp ihbara hazırlanıyor.

Cevat Fehmi Başkut'un buluşu bir hicivdir. Amma bize vaktiyle yayınlanan bir derginin hikâyesini hatırlattı. Görüşler adındaki derginin adındaki «g» harfi tersine çevrilince ve yandan bakılınca orak biçimi çıkıyor diye yayınlar yapılmıştı.

PEŞİN PARA OLSUN DA

BEHZAT Butak «Göç» te küfürbaz bir yaşlı kaptan rolü oynuyor. Her küfür edişinde gelini (Şaziye Moral) kendisinden para cezası alıyor.

Bir ara, ihtiyar kaptan, kapıcıya kızıyor, ona ağız dolusu sövmek için para çantasını çıkarıp olduğu gibi gelinine uzatıyor.

Seyirciler de, «Göç»'ü görmeğe gelirken gişeden para ödemektedirler. Onlar da küfür hakkını peşin satın alıyorlar.

HAVAN DÖVÜCÜLER

GÖÇ temsilinin ilk gecesi tiyatro seyircileri arasında hiç de görülmeğe alışılmamış yalnız Başkut temsillerinde bulunan biri göze çarpıyordu.

Nasıl çarpmasın ki, iri gövdesiyle Yaşar Kemal, perde araları herkese de çarpıyor ve mırıldanıyordu:

— Çok güzel oyun... Kişilerde de iş var.

Onu gölgesi gibi izleyen Selim Andak — dostları kendisine telâşe müdürü lâkabını takmışlardır — Yaşar Kemal'in dediklerini not ediyordu.

Göç'ün kişileri gerçekten de ilginçti. Aralarında, düğünden aşırdıkları davulla sığındıkları değirmende karşılaştıkları ayıya sabaha kadar davul çalan iki köylü de vardı.

ÖLÜ GÖZÜNDE YAŞ!

RECEP Bilginer Gazeteciden Dost» adında bir komedi yazmış.

Başrolde Tunç Yalman'ı görüyoruz. Tunç Yalman, babası gibi gazeteci idi. Amma sahneyi tercih etti.

Hoş, bunda bir fark yok.

Amma Tunç Yalman jön prömiye rolleri aldığı hâlde bir türlü başarı gösteremiyor.

Eskiden Malek adında bir film komiği vardı. Özelliği hiç gülmemekti.

Tunç Yalman da surat asıp duruyor, amma ne güldürebiliyor ne de ağlatabiliyor.

Ne yapıyor?

Oyun boyunca gardrobunu gösteriyor. Sahnede, bir lüzumu yokken çorap, ayakkabı değiştiriyor.

Salonda Amerikanyâri olsun diye oradan oraya taşınır telefon gezdiriyor. Amma kordonu kısa, ne çıkar, üzerinden atlıyor, kadın sanatçıları da öyle yapmağa zorluyor.

Kadın dedik de aklımıza geldi. Bütün kadınlar, rolü gereğince ona tutkun.

Tunç da, rolü gereği, onları sevecek. Bileklerinden bileklerinden tutup tutup klark çekiyor.

Şu sahneden arabasını çekse de o da, biz de kurtulsak.

Kör Sabri'nin Radyosu

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI
TÜSTAV ARŞİVİ

AZİZ NESİN'den Bir Hikâye

Yazılsa, kimse inanmaz denilen çok şaşılası olaylar vardır. Kimi zaman gerçek, uydurmadan daha az inandırıcı oluyor; bu anlatacağım olay da işte öyle...

Espiye'yi bilir misiniz, Karadeniz kıyısında bir küçücük kasabadır.

İkinci Dünya Savaşı başladığı zaman Espiye'de topu topu, yalan olmasın, ya dört ya da beş radyo vardı.

Kahvsine radyo koyan ilk kahveci bizim kanbur Sabri'ydi. Öteki kahvelerin müşterileri hep Sabri'nin kahvesine akmıştı. Öteki kahveler de radyo aldılar. Bu sefer hangi radyonun sesi yüksekse, onun olduğu kahveye kalabalık dolmağa başladı. Kanbur Sabri, gecekondu büyüklüğünde koskocaman bir radyo ile kahvesinin üçte bir yerini doldurdu.

Radyo yüzünden kahveciler arasında amansız bir rekabet başlamıştı. 1940 yılı sonlarında Dünya Savaşı kızıştığı günlerde taa uzak köylerden Kanbur Sabri'nin kahvesine radyodan ajans haberleri dinlemeğe geliyorlardı. Radyonun ajans verdiği saatlerde kahvenin içi tıklım tıklım dolduktan başka, önündeki bahçe de dolar, kalabalık yola taşardı.

Kanbur Sabri'nin kahvesinin tam karşısında bir kahve, az ötesinde de iki kahve daha vardı. Amansız rekabete girmiş olan kahveler ajans verilirken radyolarının ses düğmesini sonuna kadar açarlar, Espiye gökleri spikerin sesiyle gümbür gümbür öterdi.

Kanbur Sabri'yi şöyle bir uzaktan görseniz, kendinizi tutamaz, bir saat yuvarlanır gülersiniz, böyle bir adam... Kanbur Sabri'nin dokuz çocuğu var; sekizi kız, en küçüğü oğlan... Oğlu olacak diye Sabri uğraşmış, uğraşmış, sekiz denemeden sonra yüzünün akı ile bunu da becermiş. Gelgelelim, sekiz kızın sekizi de erkek gibi, hem de biri sekiz erkeğe bedel... Kızlar, gittiği yerden ses getiriyor. Oğlanın da gittiği yerden «Anam, anacığım, ana gıız!..» diye sesi geliyor. Kızlar oğlan gibi, oğlan da kız gibi... Demek biricik diye el bebek gül bebek büyüte büyüte, oğlanı «hanım evlâdı» yapıp çıkmışlar. Acar kızlar pantalon giyerler, saçlarını kısa kestirirler, kahveyi de çekip çevirirler. Kimi ocakcılık eder, kimi garsonluk yapar, kimi kahveyi, bahçeyi siler süpürür, kimi fincanları, bardakları yıkar, kimi de para işlerine bakar, biri kapıda durur, yoldan gelip geçene seslenir:

— Buyrun, buyrun... Sesi en gür radyo bizim kahvede... Buyrun!..

Sekizi de cin gibi kız... Ben içlerinde Asiye'yi hepsinden çok severdim, çok maskaraydı da ondan... Böyle muzip, taklitçi çocuk görülmemiş. Kahveye yeni gelmiş bir müşteri iki dakika konuşsa, hemen onun sesini kapar, tıpkı onun gibi konuşur, şaşar kalırsın... Radyodan verilen ajans haberini dinler, bir tek kelime değil, nokta, virgül bile atlamadan bütün ajans haberini, tıpkıtıpkısına spikerin sesiyle söyler; yüzünü görmesen radyodan söyleniyor sanırsın... Bu kız, bir kahve halkının eğlencesi, cünbüşü... Ses taklidiyle kimisini de kızdırır.

Espiye'ye yakın bir köy var, o köyden Dursun Ağa diye eşi bulunmaz bir cimri var. Dursun Ağa, baltası çalınmış diye kıyameti koparıyor.

Hırsızlar şehirde bir apartmanı temelinden alıp götürseler ancak bu kadar gürültüsü olur. Dursun Ağa'nın gürültüsü yalnız cimriliğinden değil, yoksulluğundan... Köylü tüm yoksul... Savaş yıllarında ekmek bile yok, halk açlıktan kırılıyor, gurbete düşen düşene... İşte böyle bir zamanda Dursun Ağa'nın kaybolan baltası herkesin başına dert oldu. Çünkü Dursun Ağa, radyodan ajans dinlemeğe kahveye geldi mi, hep bu baltadan konuşuyor. Baltayı şu mu çaldı, bu mu... Başkaları da buna iyice merak sardırdılar. Radyonun ajans haberi bile eski ilgiyle dinlenmiyor. Evet, herkes radyonun dibine toplanıyor, spiker anlata dursun, bunlar da Dursun Ağa'nın baltasını konuşuyorlar. Hırsızın kim olduğu üstüne iddiaya girişiyorlar. Yok odur, yok budur. Kasaba çalkalanıyor.

Hırsızı bilen bir kişi var, Kanbur Sabri, o da ağzını açıp bir şey söylemiyor.

Dursun Ağa'nın köylüsü, Cimbali Memet vardır, Kanbur Sabri'nin kahvesinde çıraklık etmişti. Böyle bir hırsız az bulunur. Çalacak, çarpacak birisini bulamazsa, el alışkanlığı gitmesin diye, kendi parasını bir cebinden çalar, öbür cebine aktarır; böyle bir hırsız... Kanbur Sabri, hırsızlığına dayanamadı, sonunda bu Cimbali Memet'i kahveden koğdu. O da köyüne döndü. Dursun Ağa'nın baltasını ondan başkası çalmamıştır; Kanbur Sabri böyle olduğunu adı gibi biliyor ama, kimseye birşey demiyor.

Bir akşam üzeri kahvenin önünden geçerken, Kanbur Sabri önüme çıktı,

— Aman!... dedi, aman...

— Ne var Sabri efendi?

— Hiç sorma Bey, felâket!..

— Hayrola? N'oldu?

— Bizim radyonun akümülâtörü bitti.

— Şehirden getirtirsin bir başka akü, ya da doldurtursun...

— Vakit kaldı mı... Nerdeyse ajans başlıyacak... Bu bizim müşterinin vefası yoktur, bir gece radyodan ajans dinlemezse, biz bunca yıl Kanbur Sabri'nin kahvesinde ajans dinledik, memlekete radyoyu ilk getiren odur, demez, hatır gönül dinlemez, öteki kahveye gider. Bizden bir kere de ayağı kesildi mi, bir daha öldür Allah bizim kahveye adımını atmaz. Yandım ben, yandım...

— Pekiy, ne olacak?

— İmdat senden. Şoför Veysi senin sözünden çıkmaz, kamyonunun aküsünü bu gecelik bize versin, yarın şehre koşar, aküyü doldururum.

Kırmadım Kanbur Sabri'yi, şoför Veysi'ye söyledim. Veysi,

— Ağabey, dedi, şimdi kamyonla Giresun'a gidiyorum. Yola çıkmasaydım, canım feda, verirdim, ne olacak...

Dönüp, anlattım Kanbur Sabri'ye... Adam nerdeyse ağlayacak,

— Eyvah, ben yandım! Diye dizini dövüyor.

Artık bu iş rekabetten de çıkmış da, meslek şerefi olmuş. Kendi kahvesinde tıs yokken, öbür kahveler gümbür gümbür radyoyu çalarken Kanbur Sabri çatlayıp ölecek...

Elimden bir şey gelmediği için,

— Aldırma... Senin müşteriler seni bırakmaz, yarın yine kahveye dolarlar... Filân diye avutmağa çalışıp gittim.

Ajans saatinde evden çıkmıştım, bir kahveye gidip radyo dinliyecektim. Bir de baktım, bir radyoyu sonuna kadar açmışlar, ajans haberi veriliyor. Allah Allah... Bu nasıl iş, ajans saati değil, bu saatte ajans verilmez. Saatime baktım, daha ajansa onbeş dakika var. Herhalde saatim geri kalmış diye düşünerek, radyo sesine doğru yürüdüm. Bir de ne görsem, herkes Kanbur Sabri'nin kahvesine koşmakta... kapı, pencereler adam dolmuş.

— Destur! deyip içeri girdim.

Kanbur Sabri'nin radyosu çalışıyor. Demek bir yerden eğreti akümülâtör bulmuş. Kulak kesilmiş ajansı dinliyor. Spiker, Alman komutanının bildirisini okuyor: «Düşmandan 300 tank, 500 kamyon teslim alınmış... ve... Vaziyet vahimse de ümitsiz değildir. Allah bizimle beraberdir... falan, filân.»

Spiker,

— Burası Ankara Radyosu, şimdi iç haberleri veriyoruz... dedi. Birkaç iç haber okuduktan sonra spiker şöyle dedi:

— İspiye'nin «......» köyünden Dursun Davranış'ın onbeş gün önce çalınan baltasını emniyet makamları bulmuş, balta hırsızını da tesbit etmiştir.

Kahvede tıs yok, yalnız tavanda asılı lüks lâmbasının biteviye gürültüsü duyuluyor. ««Espiye, Dursun Davranış'ın baltası» sözlerini duyunca kahvedekiler kulak kesildiler. Spiker söylüyor:

«— Polis, uzun bir zamandan sonra balta hırsızının Cimbali Memet olduğunu tesbit etmiş bulunmaktadır. Cimbali Memet yakalanırsa savcılığa teslim edilecek ve hakkında kanunî takibata geçilecektir! Üçüncü haber bültenimizi dinlediniz. Sayın dinleyiciler şimdi yaylı sazlar kuvartetinden...»

Kahvede batı müziği hiç dinlenilmezdi. Kanbur Sabri hemen düğmeyi çevirip radyoyu susturdu.

Kahvedekiler şaşırmışlardı. Bu şaşkınlıkla bir - iki dakika konuşamadılar. Sonra başladılar konuşmağa:

— Vay anasını... Yahu, ne dersin, hükûmetin kulağı amma da delik...

— Bre namussuz, demek Dursun Ağa'nın baltasını Cimbali Memet çalmış...

Ama ben anladıydım...

— Bir fakir Espiye'de olan hırsızlığı Ankara'da oturan hükûmet bilsin, aşkolsun...

— Alçak Cimbali...

— Şimdi?

— Şimdi candarma yakalar...

Yavaş yavaş kahvedekiler dağıldı. Ben gitmiyordum. Kanbur Sabri,

— Muallim Bey, gitmiyor musun? dedi.

— Hele, şu perdenin arkasından Asiye kızı çıkar sen...

— Aman... duyulmasın muallim Bey, ocağına düştüm. Bu iş aramızda kalsın... Asiye bu gece ajansı vermese, ben yandıydım.

Asiye'yi radyonun üstünde durduğu rafın kırmızı perdesi arkasından çıkardı, başladı kıza bağırmağa:

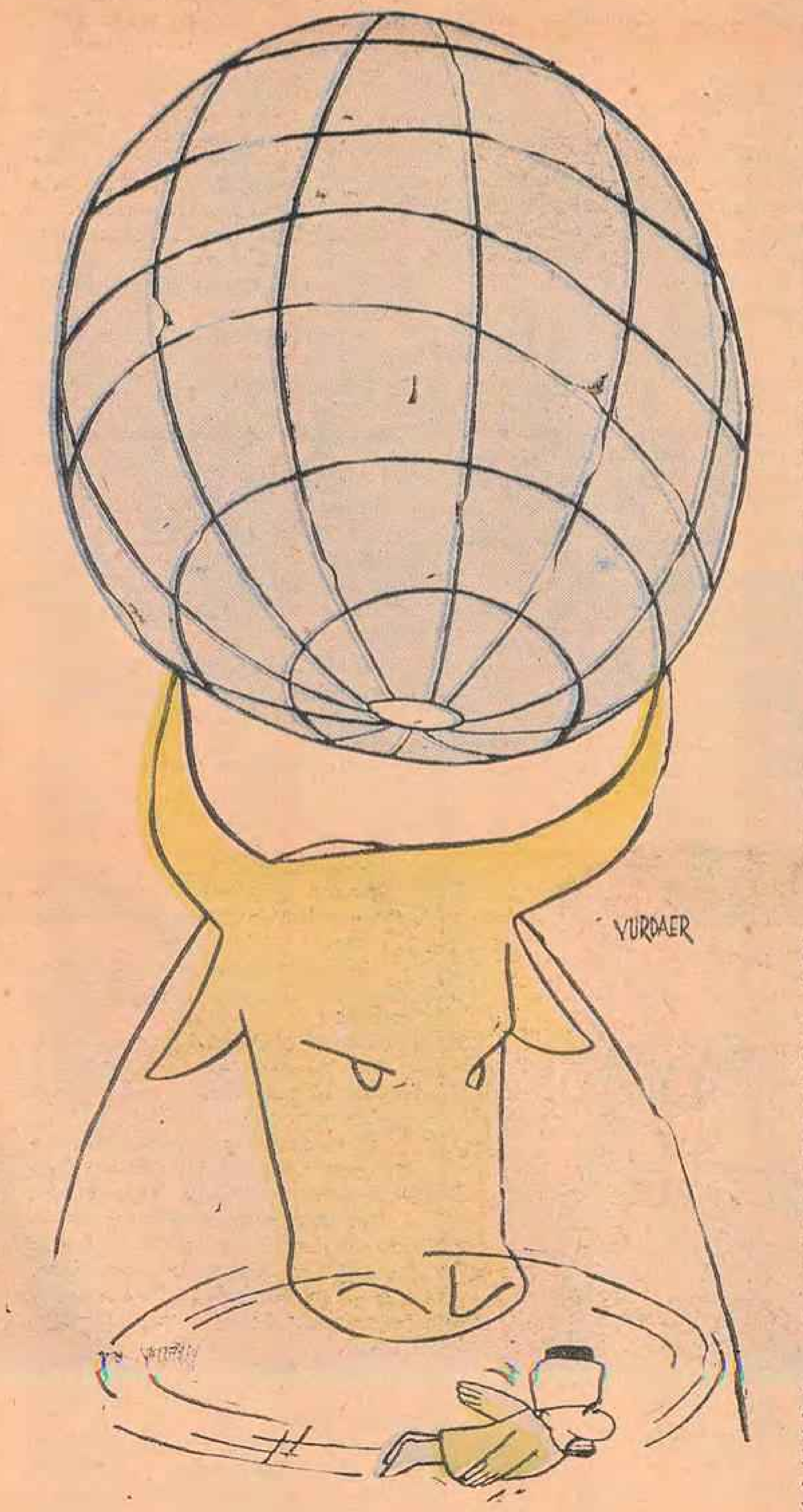
— Ulan cibilliyetsiz, ulan pis yırtık, ajansta hiç Dursun Ağa'nın baltası verilir mi, namussuz!.. Biz sana radyodan Cimbali'nin hırsızlığını mı söyle dedik? Programda bu var mıydı domuuz?...

Asiye cin cin gözlerini açmış,

— Ne yapayım, dedi, haberler bitti, sen hâlâ radyoyu kapatmıyorsun... Ne yapayım, ben de Cimbali'nin hırsızlığını söyledim.

Bu olaydan sonra, hemen o gece Dursun Ağa, evinin kapısı önünde çalınan baltayı buldu. Ama daha önemlisi, öbür kahvelerin müşterileri büsbütün azaldı. Herkes Kanbur Sabri'nin kahvesine dolmağa başladı.

— Kanbur Sabri'nin radyosunun üstüne radyo yok!.. Gayet tafsilâtlı, hem de gayet doğru haber veriyor. Ötekilere benzemez, Kanbur Sabri'nin radyosu başka... diyorlardı.

AZ GİTTİK ÜZ GİTTİK — AZİZ NESİN

Balıkçı kayığının tarifi

«Resmî makam» denilince, hemen gözümün önüne büyük bir iyi niyet ve büyük bir çabayla, yapılacak işi yapmamağa yapılmıyacak işi de yapmağa çalışan koca bir bina dolusu kalabalık gelir. İş çıkarmamak için neler neler icat etmezler!... İcat ettikleri zorluklardan biri, herkesin de kendilerinin de bildikleri kelimelerin tarifidir.

Diyelim, bir resmî müessese, ekmek işini ele aldı. İçlerinden biri,

— Efendim, der, önce ekmek nedir, onu tarif edelim de, ondan sonra üzerinde duralım...

Evet, evet böyle der, öbürleri :

— Ne diyorsun efendi? Tarihle birlikte var olan, sabah akşam yediğimiz ekmeği şimdi mi tarife kalkacağız? demez

— Evet, çok doğru... derler, başlarlar akıllarınca ekmeği tarife...

Çünkü, bilim de işe tarifle başlar.

Biri şöyle der, biri böyle, öbürü öyle der, günlerce ekmeği tarif edemez, işin içinden çıkamazlar. Sonunda içlerinden bir akıllısı :

— Bu işle ilgili bir makama soralım! der.

Resmî yazı yazılır :

«Ekmeğin tarifinin bildirilmesine......»

Günler sonra, hepsinin bildiği, örneğin şöyle bir tarifi gelir:

«Buğday unu hamuruna maya karıştırılarak fırında pişirilen ve adına ekmek denilen ve herkesin yediği, bildiği başlıca besin maddesine ekmek adı verilir.»

Bu tariften sonra, oooh, içleri rahatlar; hele şükür ekmeğin tarifini öğrendiler.

Yalnız ekmek için değil, su için, tramvay için, vapur için, her şey için bu böyle...

Vapur işi mi ele alındı. Bir dümbelek çıkar :

— Önce vapurun tarifi gerekir. Vapur nedir, ne değildir?

Çünkü tarif etmezlerse, Tanrı korusun, ya deveye vapur denir de örneğin tamir edilecek vapur yerine develeri tamire kalkarlarsa...

Siz buraya kadar söylediklerimi belki de bir mizahçının abartması, palavrası sanıyorsunuz. İşte gazete haberi : (13 Mart — Yeni Sabah — Sayfa 1)

Resmî bir merci tarafından balıkçı kayığının ticarî târifi İstanbul Ticaret Odasından sorulmuş, şu şekilde cevap verilmiştir:

«Balıkçılıkta çalışan kürekli, yelkenli ve motörlü teknelere balıkçı kayığı denir.»

Kayık tarif ediliyor da, ne oluyor, bilinmeyen bir şey mi öğreniliyor? Balıkçı kayığının tarifi için geçen zamanı, harcanan emeği, gereci düşününüz.

Böyle tarifleri bana soracaklar ki, onlara bir cevap vereyim, görsünler.

Keyifsiz bir zamanıma gelirse şöyle cevap veririm :

«Türkiye'de balıkçı kayığı olmadığından ve ne olduğu da görülüp bilinmediğinden, memleketimizde balıkçı kayığını tarif edebilecek mütehassıs ve makam da mevcut olmadığından işbu balıkça kayığı denilen nesnenin tarifi için, İngiltere İmparatorluğu Bahriye Nezareti Amirallik Dairesine sorulmasının uygun görüldüğünü arzederim.»

Keyifli bir zamanıma gelirse cevabım şöyle olur :

«Balıkçı kayığının tarifi : Balıkçı kayığı, atmaca, şahin, kartal ve benzeri zerzevatları avlamak için havada yüzen bir taşıt olup aynen patlıcana benzer.»

Nedir bu bizim şapşallığımız yarabbi!... Bir yandan, kalkınacağız deriz, hem de yavaşına kesinlikle râzı değiliz, ille de hızlı kalkınacağız deriz, öte yandan kalkınmak şöyle dursun, kıpırdamamak için and içmişiz...

TÜSTAV ARŞİVİ
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

YEMEKTE KONUŞURUZ

Vedat Saygel

Her zaman da öyledir ama, o sıralar işlerim her zamankinden daha bozuktu. Bir yandan parasızlığın sıkıntısı, öte yandan yedi aylık kira borcunu istiyen ev sahibinin baskısı, canımdan bezdirmişti! Bu yetmiyormuş gibi ufak tefek alacağı olan bazı kimseler de, karşıma çıkmıyorlar mı! E, gel de yaşa! Yeni borç kapıları aramaktan geçtik, alacaklılara yakalanmamak için bucak bucak kaçıyorum.

Hava da soğuk mu, soğuk! Para yok ki, bir kahveye giresin. Sigara yok ki, yakıp tüttüresin. Rızkım falan kesilmiş canım; kesilmiş de anlamazlıktan gelip, hâlâ yaşamaya çalışıyorum.

Kılık kıyafetim de dökülüyor. Omuzlarımın üstünde, saçları üç aydır berber yüzü görmemiş bir kafa... Sırtımda ceketle palto arası, kullanıla kullanıla kullanılacak yeri kalmamış tiril tiril ceketimsi birşey... Bacaklarımda solgun renkli, incecik bir yazlık pantolon. Isı, sıfır ile eski beş derece arasında... Ağzım burnum morarmış, ayazı yedikçe fır fır dönüyorum şehrin ortasında...

«Sigaradan geçtik, bir çay parası bulabilsem» diye düşünürken, şöyle böyle tanıdığım, Rıdvan isimli biri ile karşılaştık. Oğlan kaçacaktı da vakit mi bulamadı, yoksa kaçmak ayıp olur dedi de mi durdu, pek samimiyetimiz olmadığı halde, şaşkın şaşkın boynuma sarıldı:

— Şükür görüştük yahu, nerelerdesin?

Gel de şaşma! Topu topu üç-beş selâm alış verişi yaptığımız adam, kırk yıllık dost hasretiyle konuşuyor.

— Buralardayım, dolaşıyorum... dedim.

Ayaküstü bir konuşmağa daldık, Durumumun kötülüğünü duymuş da, çok üzülmüşmüş. Oysa onun elinde pek çek iş imkânları varmış. Bir yardımda bulunabilmek için, beni aramadık yer bırakmamış. Bugün yeniden aramayı düşünüyormuş ama, başka işleri çıktığından sonraya bırakmış. İyi ki karşılaşmışız. İşse iş verirmiş, paraysa para...

İçime bir kurt düştü, ananın, kardeşlerinin, dostlarının tanışlık vermedikleri bir sırada, alt ucu bir «Merhaba» olan kimseden böylesine yakınlık gör de, hayra yor!

Bu işte bir bit yeniği var ama, hayırlısı...

— Bulmuşum, bırakmam artık seni, diye tutturmaz mı! Şaka maka değil, doğrusu korkmağa başladım.

— Adresinizi verin, ben sonra gelir sizi bulurum.

Koluma girmiş, düpedüz sürüklüyor:

— Olmaz, atlatırsın.

— Peki, şurada bir yere girip konuşalım.

— Önce yapılması gereken önemli işlerim var. Gel birlikte gidelim. Hem gezip dolaşmış oluruz, hem de şöyle temiz bir lokantada birkaç kadeh parlatır, senin durumunu konuşuruz.

Nasıl olsa elinden kurtuluş yok. «Yürü!» dedim içimden. «Adam işi ile, parası ile bir baltaya sap olasın diye yalvarıyor, durumuna bakmadan kalkmış naz ediyorsun. Kaybedecek neyin kalmış ki korkuyorsun a teres!»

Düştük yola, gidiyoruz. Şu Rıdvan'ın tek kusuru, biraz uzunca olması. Bacakları en az, benim boyum kadar. Her adım atışında geri kalmamak için, tırısa kalkmış beygirler gibi koşuyorum.

«— Dayan oğlum, koştukça ısınırsın.»

Bir taksiye seslendi. Bir başkasına daha seslendi, bizi alan olmadı. Rıdvan,

— Trafik memuru var da onun için durmuyorlar, dedi. İlerde nasıl olsa bir araba buluruz, yürü.

Gidiyoruz. O yürüyor, ben koşuyorum. Isı, eski beş dereceymiş; umurumda değil.

İstiklâl caddesini bir hızla geçip, Galatasaray'a indik.

«Yürü oğlum, bütün sıkıntı arabaya binene kadar.»

Sıkıntı geçici olmaya geçici ya, araba nerde? Eh, onu da buluruz elbet derken, Rıdvan da koşmaya başlamaz mı! Hem gelip geçen arabalara sesleniyor, hem de alacaklısını görmüş borçlu gibi kaçıyor!

Benden kaçıyor desek, zorla dâvet etmedi mi?

Gidiyor Rıdvan! Yalnız o gitse iyi, iş imkânlarım, yardım umutlarım, yemek hayallerim hepsi gidiyor! Durulur mu? Canımı dişime takmış uçuyorum!

«— Aman dayan! Bütün iş koşmana bağlı.»

Kalbim küt küt atar, ayağımdaki eski pabuçlar fırt fırt çıkar, o meretleri mi toplarsın, Rıdvan'ı kaybetmemiye mi bakarsın!

Gene de iyi dayanıyorum, derken mideme bir ağrı girdi, ölüyorum! «Hay kör şeytan etme eyleme, bırak yakamı. Kırk yılda bir kısmetimiz açıldı, ondan da sen etme!»

Midemin ağrısı geçmeden bir sancı da boşluğuma yapışmaz mı! Soluk alamıyorum. Bir elim bağrımda, bir elim böğrümde, gözlerim benden yüz metre ilerdeki Rıdvan'da, koşmakla yuvarlanmak arası yol alıyorum.

Oğlan beni unutmuş, yoldan geçen arabalara bağıra çağıra koşuyor. Akıl edip de arkasına bir baksa, ya ağırlaşır, ya da durup koluma girerdi.

Nereye gideceğimizi hangi arabaya binmemiz gerektiğini bildiğim yok, bir yandan eğile kalka, seke sıçraya giderken, bir yandan da gelen geçen arabaya yırtına yırtına bağırıyorum.

— Karaköööööy, Karaköööööy!...

Bizi arabasına alacak bir müslüman evlâdı yok!

İngiliz Sefarethanesini, ışıklı geçidi rüzgâr gibi aşarak, Şişhaneye doğru uçuyoruz.

Bütün umudumu Şişhane'deki yol kavşağına bağladım, gidiyorum. Kavşakta bir trafik memuru bulunduğuna göre, taş çatlasa Rıdvan karşıya kolay kolay geçemezdi. Onun durmasından yararlanıp yetiştim, ne âlâ... Yoksa kaldırıma uzanıp kaldım demektir!

Düşündüğüm gibi, Rıdvan durdu.

«— Aman aslan yürü!»

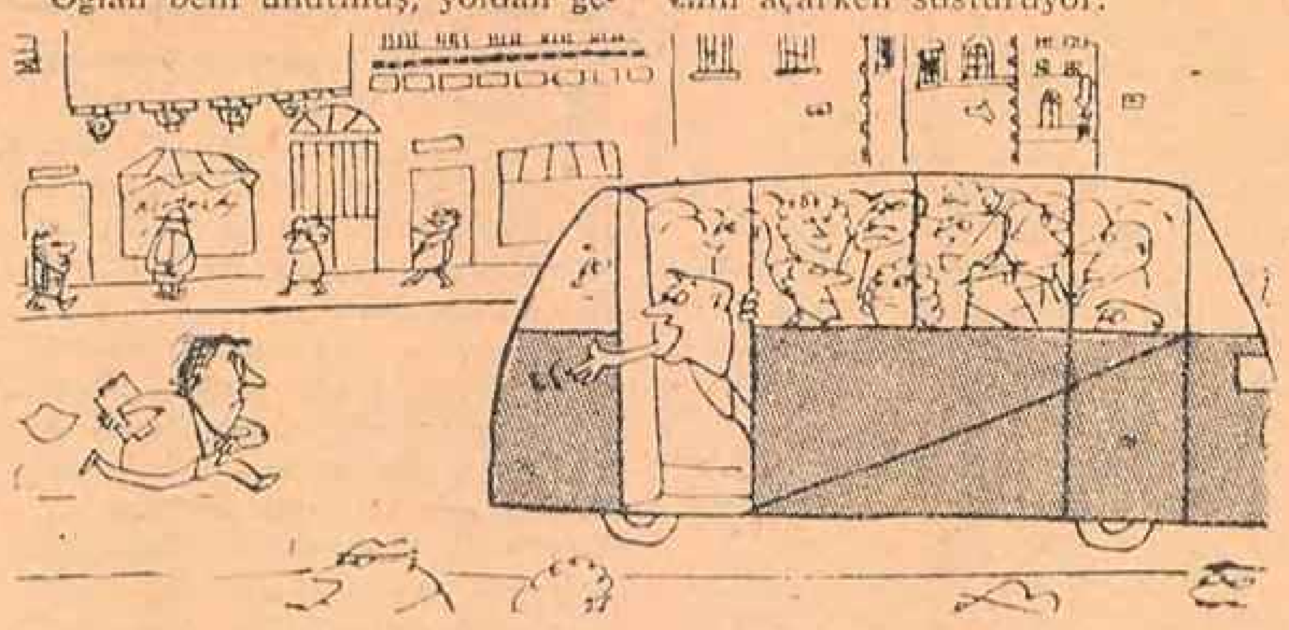
Yanına nasıl geldim, bilmiyorum. Ha yığıldım, ha yığılacağım. Sesim soluğum tutulmuş,

«Rıdvan» diyeceğim, kelimeler çıkmıyor. İğnesi takılmış plâk gibi,

— Rıd... Rıd... diyip duruyorum. O da, benim her «Rıd» diyişimde,

— Bırak şimdi çeneyi, diyor. Yemekte bol bol konuşuruz. Önce karşıya geçip bir araba bulalım da...

«— Biraz dinlenmeden öldürsen yürüyemem!» diyeceğim, daha ağzımı açarken susturuyor:

— Bu acelem senin için kardeşim. Sohbetin sırası mı? Yemekte istediğin kadar konuşuruz.

— Anam, canım Rıdvancığım, gene yemekte de konuşuruz tabii. Fakat ben diyorum ki...

— Önce kolayını bulup karşıya geçelim, bütün diyeceklerini sonra bol bol yemekte anlatırsın.

Herif bir «yemek» tutturmuş, gidiyor. Hani gözünün önünde düşüp ölsem,

«— Şimdi kalk da, yemekte bol bol ölürsün» diyecek.

— Rıdvancığım, ah benim sevgili arkadaşım; hani gezip dolaşmış olacaktık? Daha yavaşça dolaşsak ha, ne dersin?

— Şimdi dolaşmayı falan bırak da, ayağımızı biraz çabuk tutalım. Sonra, yemekte...

«Bol bol dolaşırız» diyecektim, kendimi güç tuttum.

— Kardeşim, araba arıyorsak durup bekliyelim. Yaya gideceksek, zaten şunun şurasında İstanbul'u bitirmeye kaç adım kaldı? Geze dinlene yürüyelim yahu.

Söylediklerimi duymadı bile. Vızır vızır geçen taşıtların arasına daldı, gidiyor!

İster istemez tabanları kaldırdım. Beş, on, yirmi, elli adım... Yol bitecek, Rıdvan duracak gibi değil. Yemekten de, yardımdan da geçtim ama, benim için koşup duran adamı haber bile vermeden yapayalnız bırakmak olmaz ki... Bir yetişip yarışı terkettiğimi söylesem, dünyalar benim olacaktı. O da mümkün değil. Artık ayıbı resmiyeti unutup bastım nağrayı:

— Rıdvaaaan!

Duralar gibi oldu. Dönüp baktı, bakmasiyle de,

— Yürü, dedi, şu önümüzdeki otobüse yetişelim. Aklına geleni yemekte söylersin

«Şu önümüzdeki otobüs» dediği, hiç yoksa kendisinden 40 - 50 metre ilerdeki duraktan yolcu alıyor. Allah kahretsin seni! Adam bilip peşine düştük, bu yaptığın insanlık mı ulan! Taa, cehennemin dibindeki araba bizim gelişimizi bekler mi?

— Koş koş, belki yetişiriz.

— Rıdvan...

— Sus da koş. Yemekte konuşuruz.

Araba mı bozuldu, bir mucize mi oldu, her nasılsa, tam kalkarken yetiştim otobüse. Kapıdakiler, kol paça içeri çektiler. Dizlerim, ellerim, her yerim titriyor. Soluk soluğayım. Şu Rıdvan'a birşeyler söyliyeyim de, adam koşturmak nasıl olurmuş anlasın diyorum, yerimde duramıyorum ki... Sinirlerim gerilmiş bir kere. Araba sarsıldıkça, biletçi ile şoför arasında gidip gidip geliyorum.

Rıdvan kolumdan tutup,

— İnelim, dedi, gördün mü, geldik sayılır işte.

İndik. Madem geldik sayılır, koşmaca da bitti sayılırdı.

— Bitti bitti, dedi Rıdvan. Şurdan vapura atladık mı, tamam.

Bu «tamam» ı, marş marş komutu verir gibi söylemişti. Hemen ardından da,

— Aman koş! Kaçıyor... Zil... Vapur... Yandık... gibi anlaşılmaz birşeyler söylenerek, kalabalığa daldı.

Düşe kalka, pabuçları döke toplaya takıldım ardına. Rıdvan'ın vapura girdiğini hayâl meyâl gördüm.

«— Hızlan oğlum, kalkıyor!»

Kalabalığı ite kaka merdivenin başına nasıl geldiğimi, onca basamağı bir adımda nasıl indiğimi, son bir gayretle kapanan demir parmaklıklara nasıl sarıldığımı yarım yamalak hatırlıyorum. Kendimden geçmişim.

Bir süre sonra, başka bir arkadaşla karşılaştım. Rıdvandan söz açıldı. Sık sık görüyormuş. Daha doğrusu, beni tanıyan tanımayan herkesi Rıdvan birer birer dolaşıp, hakkımda,

«— Birader, nekadar yüzsüzleşmiş o çocuk... Ne îmâdan anlıyor, ne açıkça belli etmekten... Herif sülük gibi, yapıştı mı bırakmıyor. Yirmibeş kilometre hızla şehirde üç tur yaptım da, elinden güç kurtuldum.» diyormuş.

Surata bak, süngüye davran!

Kim Bunlar ?

Şu yukarda dizilmiş suratları tanıdınız mı? Kim bunlar?... Tanıdınız elbet... Yıllar yılı Türk okurlarına kalemleriyle yön gösteren, öğüt veren yazarlarımızdan bir bölüğü... Gazetelerde her gün, okurlara akıl veren işte bunlardır; bütün Türkiye'ye yol yordam gösteren ünlü yazarlar... Onların çok değerli beyinleri, yukarda resimlerini gördüğünüz sıra sıra dizilmiş kafaların içindedir.

Siz onları yazılarından, resimlerinden tanırsınız, biz onları arkadaş, uğraşdaş olarak tanırız. İçlerinde saydıklarımız, büyüklerimiz, sevdiklerimiz de vardır. Ama, halka akıl veren bu günlük akıl satıcısı akıl hocalarının hangi akla uyarak, her gün okurlarına suratlarını gösterdiklerini de bitürlü anlıyamıyoruz. Bu suratlar, bu yüzler, bu kafalar, gazete okurlarına pek mi gereklidir de, yazı çerçevelerinin tepesinden her sabah «Ceeeee!» diye uzanıverirler!..

İster istemez düşünüyor insan: Bu suratlar pek mi görülmeğe değer? Demek yazı başlıklarına resimlerini koymayan yazarlar, yüzlerini göstermekten çekiniyorlar. Onların da böyle yakışıklı başları, güzel yüzleri olsaydı, onlar da ortaya çıkarırlardı kafalarını...

Film artistini, tiyatro oyuncusunu, dansözü, şarkıcıyı, topçuyu anlıyoruz; onların yüzleri de tersleri de, kafaları da ayakları da, başları da altları da halkı ilgilendirir. Bunların sermayeleri yüzleri, vücutlarıdır. Ama bir yazarın suratı, neden okurları ilgilendirsin. Bize yazarın suratı değil, yazısı gereklidir. Bir yazar suratına bakılmıyacak kadar çirkinse yazısı da okunmıyacak mı?

Anlaşılan bu sayın yazar yurttaşlarımız suratlarına çok güveniyorlar, yüzlerinin albenisine iyice inanıyorlar, güzel olduklarını biliyorlar ki, işte böyle yazılarının tepesinden başlarını uzatmışlar. Kaldı ki, bu yazarların çoğu, yukarda gördüğümüz resimlerinden çok daha sevimli ve yakışıklıdırlar. Öyleyse neden her gün on binlerce basılı portrelerini dağıtırlar?

Bize kalırsa bu surat gösterisi, bir striptizcinin gösterişinden pek de ayrımlı değildir; ikisinin altında da aynı bencil, aynı göstermelik duygusu saklıdır.

Kendilerine sorarsanız, hepsi de şöyle söyliyeceklerdir:

— Valla ben razı olmadım ama gazete sahibi ısrar etti de...

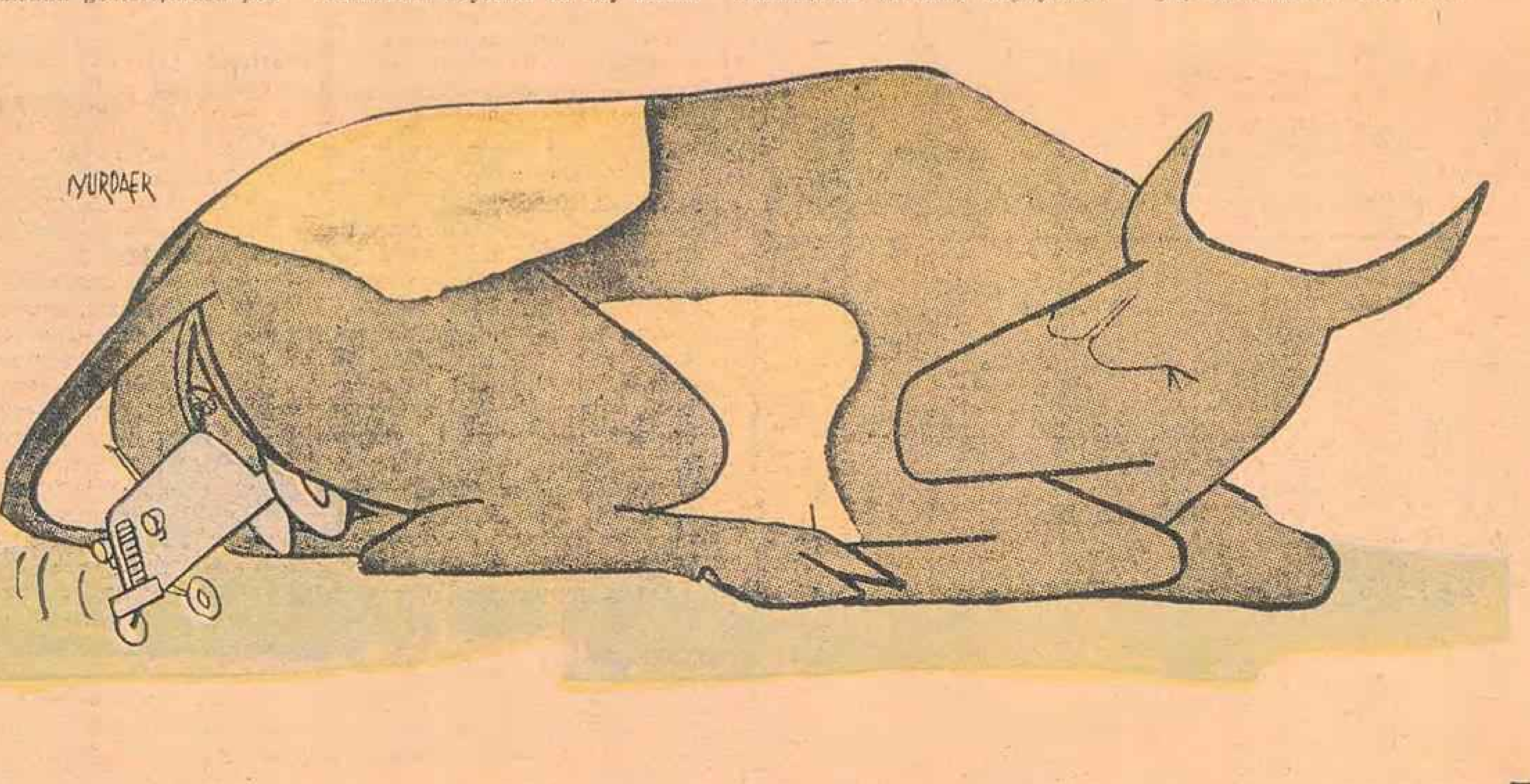
Satıcı, nasıl malının iyisini yukarıya mostralık çıkarırsa, anlaşılan bu gazetelerin sahipleri de, yazının mostrasını yukarıya çıkarıp okurlara şöyle demek istiyorlar:

— Surata bak, ona göre oku yazıyı!... Suratı gördün ya, nasıl yazı anla artık...

Neden bu yazarlar, yalnız yüz resimlerini koyarlar da boy resimlerini koymazlar? Boylarını poslarını gösterseler, boylarını ölçsek olmaz mıydı? Bizim için «onu da sen yap!» diyeceklerdir ama, bizim vitrinlik yanımız yok..

Okurlar, yazarların yüzünü merak eder, diyorlarsa, okurlar onların yalnız yüzlerini değil, vücutlarını da merak ederler. Yüz göstermekle, vücut göstermenin sanki ne ayrımı var? Bu sayın arkadaşlarımızın çok güzel vücutları, üçgen göğüsleri, şişik pazuları olsaydı, yazılarının üstüne, mayolu resimlerini mi koyacaklardı?

Pencere güzeli yazarların da elbet bir bildikleri var ki, yüzlerini fıkralarının vitrinine koyuyorlar.

TÜSTAV ARŞİVİ

Yarışma YAZILARI

Büyülü çubuk

ZİYA Bey, mektubu okuyunca çılgına dönmüştu. Ne yapacaktı şimdi. Bunca yıllık soylu ailesinin namusu iki paralık mı olacaktı?..

İçinde bulunduğu durum gerçekten korkunçtu. Çiftlikten, emektar kadının gönderdiği mektupta, on sekiz yaşındaki kızının gebe olduğu bildiriliyordu. Ne idi bu kızdan çektiği?. Dada ilkokul sıralarındayken koca heriflerle kırıştırmaya başlamıştı. Kızı üç yaşındayken annesi ölünce, Ziya Bey biricik kızını üvey anne eline bırakmamak için bir daha evlenmemişti de... Oysa kızı, bunca özenmesine karşın, her gün biraz daha akıllanacağına, her geçen gün biraz daha azıyordu. Ortaokuldayken evli erkekleri baştan çıkarmaya başlamıştı. Orta yaşlı, üç çocuk babası bir memuru eşinden ayırtmış, sonra da günün birinde dururken «Aramızda herşey bitti artık!» diye mektup yazarak adamı eli böğründe bırakmıştı. Erkeklerle bu türlü oynaşmaktan zevk alıyordu. Okul müdürü, Ziya Beyi çağırtmış,

— Bir baba için söyliyeceklerim acı ama, demişti, siz bu vilâyetin soylu bir ailesisiniz; sizin aile şerefinizi düşünüyoruz, biz koğmadan siz kızınızı okuldan çıkarınız!..

Okuldan çıktıktan sonra da yedi semtin kadınını, erkeğini birbirine düşürmüştü. Evli barklı kadınlar, yaşlı başlı anneler, Ziya Beye kızından şikâyete geliyorlardı. Ocak söndüren, ev bark yıkan bir kız olup çıkmıştı. Ne öğüt, ne tatlı ne acı söz, ne korkutma, hattâ ne de dayak işe yarıyordu. Kız büsbütün azıyordu.

Ziya Bey çok zengindi. böyleyken dillere düşmüş kızına koca bulmaktan her gün biraz daha umudunu kesiyordu. Kızı birkaç yıl gözden, sözden uzak kalırsa, yaptığı, ettiği unutulur da, bir koca bulur belki diye, akrabasından yaşlıca bir kadınla birlikte çiftliğine gönderdi. Çiftliğinde çalışan bütün genç erkeklere, yalnız gençlere değil, yaşını başını almış olanlara da yol verdi. Koca çiftlikte üç erkek kalmıştı. Bunların da erkek denilecek erkeklikleri kalmamıştı artık. İkisi evli, torun sahibi idiler. Üstelik bunlardan biri tek ayağını sürüyerek yürüyen yarı deli bir herifti. Üçüncüsü, kırk yıldır çiftlikte çalışan yetmişini aşkın bir bunaktı.

Kızını çiftliğe gönderişinin dördüncü ayında akrabasından yaşlı kadın mektupla bu acı haberi göndermiş. «Ne yaparsanız yapın, ben hiçbir mesuliyet kabul edemem!..» diye yazmıştı. Artık bunun mesuliyeti filân kalmış mı idi ya... Kıza gebeydi işte...

Yüreğine inecek durumlara düşen Ziya Bey kendi kendine bir çözüm yolu bulamıyordu. O vilâyette sözü dinlenilir, her zorda kalanın akıl danıştığı Alim Bey adında çok yakın bir arkadaşı vardı. Ona danışmaktan başka yol bulamadı. Derdini anlatırsa, hiç olmazsa hafiflerdi.

Hiç kimseye çıtlatmıyacağını bildiği Alim Beye kızın başına gelenleri, olanı biteni anlattı.

Alim Bey, arkadaşını avutmaya çalışarak,

— Peki, şimdi ne yapacaksın, ne düşünüyorsun?

diye sordu.

Ziya Bey,

— Kızı gebe bırakan herifi bulmaktan başka düşündüğüm yok., dedi, herifi bulup kızı ona ister gönlüyle, ister zorla vermeliyim... Ama herifi nasıl bulacağız?.. İşte sana bunu danışmaya geldim.

Alim Bey,

— Çiftliğe gidelim de bir akıl düşünürüz... dedi.

Ertesi gün iki eski arkadaş çiftliğe gidip soruşturmaya, araştırmaya başladılar. Çiftlikte üç bunak ihtiyardan başka erkek yoktu. Bunlara da erkek demek için bin tanık gerekirdi.

Ziya Bey,

— Olamaz, dedi, bu üç bunak leş gibi kokuyor, kızım bunlara on metre bile yaklaşamaz.

Çiftliğe, erkek değil, erkek sinek bile sokulmamıştı. Bütün yalvarmalar, yakarmalar, sıkıştırmalar, zorlamalar karşısında kız susuyor, ağzını bile açmıyordu.

Alim Bey,

— Başka türlü olamaz, dedi, bu üç ihtiyardan biri olacak...

Ziya Bey ağlamaklı bir ssele,

— Ne yapalım, başa gelen çekilir, dedi, hangisi olduğunu anlayalım da, namusumuzu kurtarmak için kızı onunla evlendiririz.

— Ya evli olan herifse!.

— Karısından boşatır, kızı veririz.

Bu kararla üç ihtiyarı çağırdılar. Onlara Alim Bey,

— Olup biteni biliyorsunuz, dedi, bu haltı hanginiz yedinizse söyleyin!..

Susuyorlardı. Alim Bey,

— Peki, dedi, ben bilirim size yapacağımı...

O gün şehre gidip, ertesi sabah çiftliğe döndüler. Alim Beyin elinde aynı uzunlukta üç çubuk vardı. Karşısına getirttiği ihtiyarlara,

— Bunlar büyülü çubuktur, dedi, nefesi gayet keskin bir hoca okudu, üfledi bunlara. Bu çubukları yastıklarınızın altına koyup bu gece öyle uyuyacaksınız. Hanginiz bu işi becerdinizse, onun çubuğu sabaha kadar iki parmak uzayacak...

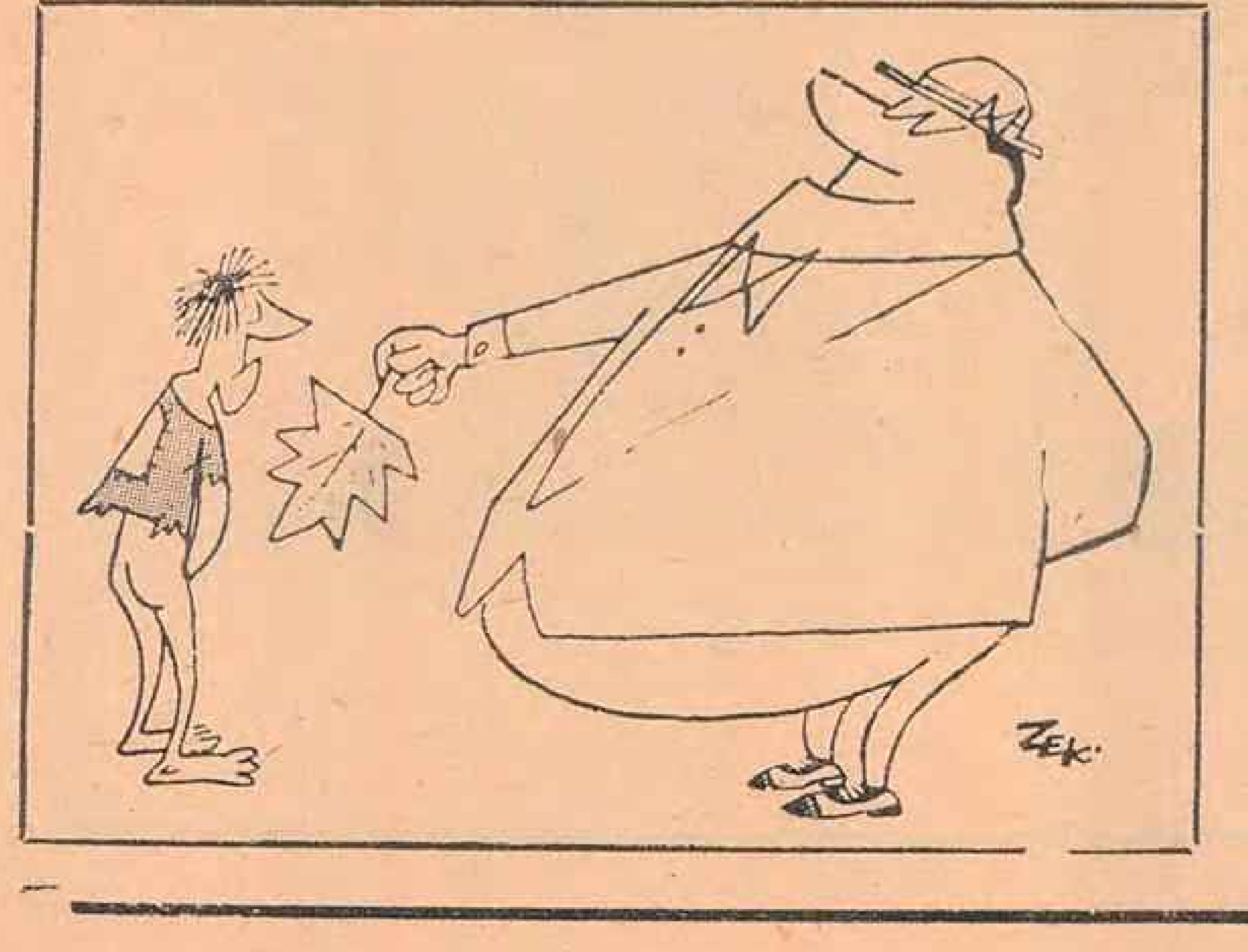
Üç ihtiyar çubukları alıp çıkınca Alim Bey kurnaz kurnaz güldü.

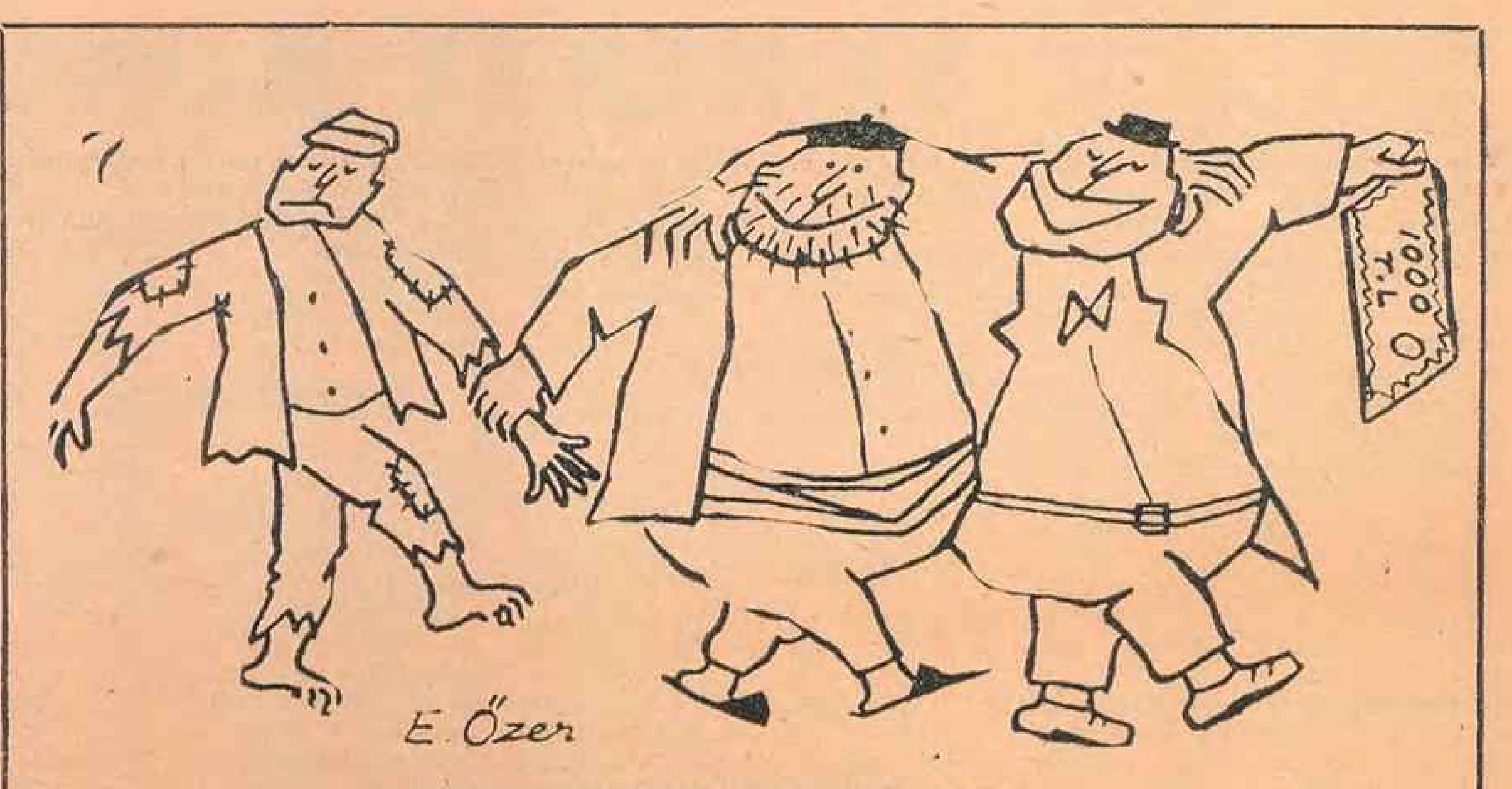
— Bu alıklardan hangisi ise, dedi, çubuğun uzayacağına inanır, yarın iki parmak keser de öyle getirir.

Ertesi sabah üç ihtiyar çubukları verdikleri zaman Alim Bey şaşıp kaldı. Çünkü üç çubuğun üçü de, ikişer parmak kesili, kısaltılmıştı.

İhsan Kayacan
İZMİR

Bu okurumuza yazı parası 50 lira 16 Bart 1962 gün ve 1965 — 4 sayılı makbuzla gönderilmiştir.

MILLI OYUNLARDAN : Bizim hava...

OKURLARDAN GELEN FIKRALAR

Yarışmaya yazı gönderen kimi okurlarımızın mektupları da nükteli oluyor. Örneğin Ankara'dan Bayan Sevim Sümerkan'ın şu mektubu bize gelen nükteli mektuplardan biridir :

«Gazetene çok amatör yazısı geliyormuş, fakat nadir gelen şey gazetene girecek kalitede olanı imiş. Zira mizah, yazı nevileri içinde en zoru imişmiş!... Yâni sözün kısası :Başkalarını beğenmiyorsun. Yahu sen Aziz misin, Nesin? Şimdi şunu merak ettim : Acaba benim yazımı hakikaten değmediği için mi gazeteye koymıyacaksın, yoksa lâfa sana çatmakla başladığımdan bana kızdığın için mi? Her ne hâl ise kendin bilirsin... Amma koyduğun takdirde evvelâ elliliği adresime — ikametgâh teslimi — postala mı?»

Sayın Sevim Sümerkan,

Senli benli mektup yazdığınıza bakılırsa, samimiyeti epiyce ilerlettiğimiz anlaşılıyor ama, ben sizi hatırlıyamadım. Gönderdiğiniz yazı hem yayınlanacak, hem de — ne yazık — elli lira alamıyacaksınız; çünkü yazınız yarışma koşullarına uymayan bir fıkradır. Bu fıkrayı güzel bulduğumuz için yayınlıyor, emeğinize bir küçücük karşılık olmak üzere adresinize on lira tutarında kitap gönderiyoruz.

KIRK TRAŞ

SALAMON her zaman berber Mehmet'de traş olurmuş, yine bir gün traş olurken, anlatmağa başlamış :

— Dun yece, ayirdir işallaa bi ruya yordum... Ruyada Azreti Maamet karşimda çıktı. Bana «Bir Salamon, bir Memet'de kirk defadan çok traş olur ise, Memet, Salamon'un kafasini usturaylen koparabilir» dedi. Korkudan ter içinde uyanincas, bir de baktım peyamber meyamber yok... Duşundüm, dusundüm, içinden çıkamadim. Ben senin otuz beş senelik muşterinim, ne dersin bu işe be kuzum?

Rüyayı ilgiyle dinleyen Berber Mehmet, bir süre düşündükten sonra «Bizim Peygamber doğru söylemiştir» diyerek elindeki usturayla Salamon'un boynunu hart diye kesivermiş.

⁂

Bu fıkrayı bana İstanbullu tüccar dostlarımdan Avram Levi anlattı. Kendisi, Millî Korunma Kanunu yürürlükteyken bu kanunu bozmaktan Sultanahmet Cezaevine tutuk gönderilmişti. (Sonra beraet etti.)

Cezaevinde traş için, içeriye traş bıçağı sokulmadığından Levi de öteki tutuklar gibi, cezaevi berberinde traş oluyormuş. Berber koltuğuna ilk traşa oturmuş, birisinin başını usturayla kesmekten hükümlü olan Berber İsmail, hem Levi'nin suratını sabunlar, hem de yukarıdaki fıkrayı anlatırmış. Tam Levinin boğazını perdahlarken de, fıkranın en heyecanlı yerini anlatmış.

Levi'yi korkutacaklar da, berber salonunu dolduran tutuklar, hükümlüler neşelenecekler...

Pişkin bir adam olan Levi hiç tınmadan :

— İsmail efendi, demiş, bunu bana taş diye anlattıysan, boşuna... Çünkü, bu benim sende ilk traşım, otuz dokuz traş daha oluncaya kadar, ya sen, ya ben, ya af; birimizden birimiz çıkarız elbet...

Sevim SÜMERKAN
Yenişehir - ANKARA

PASO :

ON dakikadır kadının peşindeydim. Cesaretimi toplayıp lâf atmaya hazırlanıyordum ki, kadın gelen otobüse bindi. Ben de hemen arkasından otobüse atladım... Kadın bilet almadan biletçinin önünden geçti, ön kapıya doğru ilerledi. Ben kafamı işlettim, biletçiye :

— İki bilet lûtfen!... dedim.

Biletleri alıp tam yanına yaklaşmıştım ki, kadın biletçiye dönerek :

— İnecek var... dedi ve indi. Ben de indim. Kadın arkadan gelen otobüse bindi. Ben

de arkasından... Kadın yine bilet almadan öne ilerledi.

Biletçi daha sormadan :

— İki bilet!... deyip biletleri aldım.

Kalabalığı yararak kadının yanına yaklaştım ki kadın biletçiye tekrar işaret etti ve indik.

Kadın karşı kaldırıma geçti, ilk gelen otobüse bindi. Kendimden emin hızlanarak otobüse yetiştim.

Biletçi :

— Biletiniz? deyince elimi cebime atıp iki biletlik para hazırlıyordum ki, kadın gayet sâkin çantasını açtı ve Otobüs İdaresinde çalıştığını gösterir kartı biletçiye uzatarak :

— Paso, dedi ve ilerledi.

Atay ALİYAZICI

Fıkra olduğu için yarışmaya alınmayan bu yazının yazarına da on lira tutarında kitap gönderilmiştir.

ŞÜKRAN BORCU

MÜTEAHHİT Osman Beyle bir iş dolayısiyle tanıştım. Çoğu zaman yazıhanesine çağırıp ufak tefek işler teklif ederdi. Her defasında; «Çok teşekkür ederim, sana minnettarım» der(kapıya kadar gelip yolcu etmeyi ihmal etmezdi. Bir gün telâşla yanıma geldi. «Çok müşkül durumdayım, zahmet olacak ama, senden başka bu işimi başaracak kimsem yok» dedi. Teklif edilen iş bence basitti. Fakat Osman Bey için hayatî bir durum arzediyordu. «Talât Bey, siz bunu hallederseniz, size bir şükran borcum olacak» dedi. Ben derhal işi neticelendirmek için âzamî gayretimi sarfettim. Hepsi iki saat içerisinde hallolmuştu. Osman Beye telefonla bildirdim çok sevindiği muhakkaktı. «Talât Bey, mutlaka yazıhaneme gelmenizi rica ediyorum» deyip telefonu kapadı. Yine mühim bir işi var düşüncesiyle yazıhanesine gittim. Sevincinden yerinde duramıyordu. Beni görünce kâtibesine «Şükran Hanım, diye seslendi» bugün akşama kadar izinlisin. Talât Bey nereye arzu ederse gidip eğleneceksiniz» diye emretti. Ben şaşırmıştım, kekeliyerek «efendim, ben işinizi Şükran Hanım için yapmadım ki» dedimse de «olmaz» dedi «Ben söz verdim, Şükran borcumu yerine getiriyorum, gideceksiniz...»

Talât HİÇSÖNMEZ
ANKARA

Bu yazı da fıkra olduğu için yarışmaya sokulmamış, yazarına armağan olarak on lira tutarında kitap gönderilmiştir.

PARTİMİZ İLERDE

SİZE bir idarede tarafsızlık hikâyesi anlatacağım. Gerçi biraz bayat ama, kusura bakmazsınız artık.

Olay 15 Ekim seçimleri sırasında cereyan etti.

Seçim sonuçlarının tasnifinin devam ettiği bir sırada, muzip gazetecilerden biri, şehrin idarî mekanizmasının ileri giden kişilerinden birini telefonla aradı. Kendisinin Adalet Partisi İl İdare Kurulu üyelerinden «falan oğlu filân» olduğunu söyledi. Seçimlerin son durumunu sordu. Tarafsız devlet memuru şu cevabı verdi :

— Partimiz ilerde...

Gazeteci biraz sonra yine telefonla ayni şahsı aradı. Fakat bu defa kendisini C.H.P. milletvekili adaylarından biri olarak takdim etti. Ve seçim sonuçlarını sordu :

Tarafsız idarecinin cevabı şöyle idi :

— Durumumuz çok iyidir. Partimiz ilerde...

Gazeteci, şehrin böyle tarafsız ve ideal bir idareciye sahip olmasından dolayı, memnun ve mütebessim, telefonu kapattı.

Kaya ÇELİKKANAT
İZMİR

AMA NASIL OLUR?

Bir gazeteci arkadaş evine telefon almıştı. Gerçi eline geçen maaş 400 lira idi. Ama ne zararı vardı bunun?... Telefonu almıştı işte...

Gösterişe bir hayli meraklıydı bu arkadaş. Daha telefonu almadan, bütün tanıdıkları, bu arkadaşın telefon alacağını öğrenmişti. Telefonu aldıktan sonra ise, artık, şehirde bu işi duymayan pek az kişi kalmıştı. Tabiî bu duymayanlar arasına, bu işi en önce bilmesi gereken P.T.T. İdaresi İstihbarat Servisi memureleri de dahildi.

Önceki gün, gösterişsever arkadaş ile, bir 01 memuresi arasında enteresan bir olay cereyan etti. Arkadaş, gazeteden 01'i aradı. Çıkan bayana da şu soruyu sordu :

«Efendim, falan filânın telefon numarasını öğrenebilir miyim?»

Telefon memuresi aradı, taradı... Hemen çok defa olduğu gibi. bulamadı.

«Efendim, aradığınız kişinin telefonu yok...»

Ama nasıl olur? Gazeteci arkadaş heyecanlanmıştı âniden.. Sert bir sesle memureye çıkıştı:

«Nasıl olur ham'fendi» dedi. «Daha telefonu yeni aldım.»

Kaya ÇELİKKANAT

On lira tutarında kitap armağan olarak gönderilmiştir.

Yenişehir - ANKA

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

TÜSTAV ARŞİVİ
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

— 6

PAŞAZADE Ferit, Dasdana Kadrinin arkasından,

— Bunlar işte böyledir, dedi, terbiye diye, saygı diye birşey bilmezler.

Sonra utangaç bir tebessümle ekledi:

— Bunlar... Yâni biz böyleyiz işte...

Hayatını parça parça anlattığı genç adamın yanında, paltosunu satacak kadar züğürt olduğunun anlaşılmasından üzülmüştü.

⁂

Sabahleyin kalkınca, gece olup bitenleri unutmuştum bile. Müzakere saatinde her zamanki gibi, arkadaşların çoğu dalga geçiyor, birbirlerine takılıyor, birkaçı da ders çalışıyordu. Ben de babama mektup yazdım. Babam, Kütahyada bir askerî kâtipti. Askerî elbisesinin apuletinde üç beyaz yıldız vardı. İhtiyardı zavallı, o sene tekaüt edilecekti. Biz yedi kardeştik, en büyükleri bendim. Babam, evi bin zorlukla geçindirirdi. Zavallı babam, her mektubunda «Sana posta ile bu ay başında iki buçuk lira göndereceğim oğlum» diye yazar, ama bu iki buçuk lirayı ancak senede bir kere gönderebilirdi. Annem hayatını çocuklarına vermiş, çok tutumlu, hastalıklı bir kadıncağızdı. Babam tekaüt olunca, tekaüt maaşıyla evin geçimi çok daha zorlaşacaktı. Bütün ümitleri bendeydi. Ben, büyük evlât olarak ailenin cankurtaran simidi olacaktım.

Babama mektubumda bir buçuk ay sonra Harbiyeye geçeceğimizi, ondan sonra da göz açıp kapayıncaya kadar iki sene de Harbiyenin biteceğini, derslerime çok çalıştığımı yazdım. Halbuki ders mers çalıştığım yoktu pek... Ben üstüne adres yazıp zarfı kaparken, sınıf mümessili,

— Haydi, mektup yazanlar versin! diye bağırdı.

Mektuplar toplanıyordu. Haftada iki gün, mektup günü idi. Mektubu verdim, ensemde birşey patladı. Kafamı çevirdim, ensemme attıkları kâğıttan tayyare de yere düştü. Bu sefer başka bir kâğıt tayyareyi kafama attılar. O yana döndüm. Derken kafama sağdan soldan kâğıt yumakları yağmaya başladı. Uçak yapmaya vakit bulamıyanlar, kâğıtları avuçlarında sıkıp kafama fırlatıyorlardı. Bu, birisini kaşaloklaştırmak istediğimiz zamanki oyunumuzdu. Kimi arkadaşlar buna kızarlar, kızdıkça da daha komik olurlardı. Ben böyle vaziyetlerde kızıyormuş gibi yapardım. O gün de kafama kâğıt topakları indikçe, sanki kızıyormuşum gibi, bağırmaya, uluorta küfretmeye başladım. Bunun sonunda mutlaka birisiyle alt alta, üst üste boğuşurduk. Bütün bu gürültü içinde baktım, Zil Kemalle Kandil Salih yan yana, kafa kafaya vermiş çalışıyorlar. Ben çok kızmış bir pozda, kafası kitabın üstüne eğik çalışan Salihin üstüne yürüyüp,

— Niye kâğıt atıyorsun ulan? diye bağırdım. Bağırmamla tepesine bindim. Neye uğradığını şaşıran Salihle kapıştık, alabora olduk. Devrile yuvarlana sıraların aralarından dershanenin kapısına geldik. Çocuklar coşmuşlar,

— Vur, vur!... Vur, vur!... diye tempo tutuyorlardı.

Salih upuzun koluyla boynumu mengene gibi sıkıştırınca, ben de onu can havliyle kapıya dayadım. İşte bu sırada dışarıdan birisi kapıyı açmak için itiyordu. Salih dayanmış, kapı bir türlü açılmıyor. Kapı açılsın diye Salih'i kendime doğru çektikçe, o büsbütün arkasını kapıya veriyor. Kapıyı açmak istiyen dışarıdaki adam her kim ise, onunla aramızda bir çekişme başladı ama, Kandil Salihin bundan haberi yok. O kendini korumak için arkasını kapıya dayamaya çalışıyor. Salihin çelmesiyle alta düştüm birden, Salih de üstüme yuvarlanınca, kapı açıldı, içeri giren Balyoz Hakkı idi. Çocukların tempoyla «Vur, vur!» bağırtıları bir anda kesildi. Ben ayağa kalkmak istiyorum, arkası ona dönük olduğundan Hakkı yüzbaşıyı görmediği için, Kandil Salih belime yapışmış, beni doğrulmaya bırakmıyor. Pantalonuma nasıl yapışmışsa, bütün düğmeleri birden kopup pantalon dizlerime düştü. Hakkı yüzbaşı, çizmesinin burnu ile Kandil Salihe bir sıkı şüt çekince, başını çevirip baktı ki, aman Allahı ... İkimiz birden kalktık. Ben pantalonumu toparlamaya çalışıyorum, Salih yakasını paçasını... Balyoz Hakkı, Kandil Salihin kulağına yapıştı. Eyvah, oğlanı bitirecek... Halbuki hiç de kabahati yok Salihin, oturmuş dersine çalışırken onu azdıran bendim.

— Efendim!.. dedim.

Bir eliyle Salihin kulağına yapışmış olan Balyoz Hakkı,

— Ne var? dedi.

Başımı önüme eğip,

— Salih efendinin kabahati yok! dedim, o ders çalışırken ben şey yaptım ona...

Salihin kulağını bıraktı. Beni bir süzdü,

— Gel! dedi, kapıdan çıktı. Arkasından yürüdüm. Beni kendi odasına götürdü. Dayak atacak diye bekliyordum. Artık dayağı iyice hak ettiğim için yiyeceğim dayağa dayanabilmek gayretiyle bekliyordum. Hakkı yüzbaşı, iki yumruğunu ve dişlerini sıkarak,

— Neden yaptın oğlum, neden? Niçin yaptın? diye âdeta yalvarır gibi sorunca şaşırdım. Sesi titriyordu. Onun hiç böyle âdeti yoktu.

— Affedersiniz, yüzbaşım, dedim, bir daha yapmam... Arkamdan kâğıt atmışlardı, ben de Salih efendi attı zannederek...

Balyoz Hakkı,

— Allah cezanı versin! diye bağırdı, ben bana onu mu soruyorum, ulan!.. Paşanın elbiselerini ne diye giydin?..

Ben o olayı unutmuştum bile... Artık onun hesabını vereceğimi sanmıyordum.

— Ha?.. Söylesene!..

Ne söyliyeyim, yaptığım delilikti.

— Cevap ver!.. Nasıl yaptın bunu?..

Gözlerim yerde susuyordum. Ne diyebilirdim ki...

Balyoz Hakkı, yalvarır, ağlamaklı bir sesle,

— Niçin, niçin.. Ah nasıl yaptın oğlum, yavrum.»

Deyince şaşırdım. Onun ağzından «oğlum, yavrum» gibi kelimeleri ilk defa duyuyordum. Yavaşça başımı kaldırıp baktım, Balyoz Hakkının gözleri buğulanmış, nerdeyse ağlayacak...

— Haydi şeytana uydun, bir delilik yaptın, paşanın elbiselerini giydin, peki o şambaba karavanasını niçin orada bıraktın... Olur mu? Az kalsın paşa ölecekti. Adam ölümden zor kurtuldu.

Kısa bir müddet sustuktan sonra,

— Ferit yavrum, dedi, çok uğraştım, çok... Ama olmadı. Maaeesef mektepten çıkarılıyorsun. Alaya sevkedileceksin...

Başım döndü, gözlerim karardı. Tavan, döşeme, duvarlar birbirine karıştı, Balyoz Hakkı fır fır dönmeye başladı. Onun söylediklerini anlıyamıyordum artık.

— Otur, gel... Otur şuraya... Dediğini duyuyor, ama hiçbir şey anlıyamıyordum. Balyoz Hakkı elimden tutup beni, masasının yanındaki sandalyeye oturttu. Kendisi de oturdu. Haber birdenbire söylendiği için kendimi tutamıyor, ağlıyordum. Baktım, Balyoz Hakkı da ağlıyor.

— Çok uğraştım ama, dedi, olmadı. Yazık oldu, sen iyi bir çocuktun. Çok severim seni, bilemezsin... İyi bir zabit olacaktın.

Artık ağlamıyordum, donmuş gibi Balyoz Hakkıyı dinliyordum.

— Paşa, midesine düşkün... Akşamdan bol bol yemiş... Gece uyanıp karbonat içerken, sandalyenin üstünde senin bıraktığın karavanayı görünce, kendisi için mahsus konulduğunu zannetmiş, dayanamamış, yemiş, yemiş... Sabaha kadar uyumadık. Paşa sabahleyin kendine geldi. Meseleyi öğrenince bizzat kendisi senin koğulmanı istedi...

Paşazade Ferit, yatağında oturmuş olan genç adama,

— Bir çay içelim mi? dedi.

Genç adam,

— Siz bilirsiniz... dedi.

Paşazade Ferit, Meydancı Fikrete,

— Fikret, oğlum, bize iki çay söyle, demli olsun!.. diye seslendi. Sonra misafirine,

— İşte böyle, dedi, biz insanlar hiç akla gelmiyen tesadüflerin elinde oyuncağız. Bir şambabası yüzünden hayatımın istikameti değişti. Peki ama, paşanın bir karavana şambabasını yemesi benim suçum mu idi!.. Balyoz Hakkı, beni teselli etmeye çalıştı. Daha çocuk sayılacağımı, hayatta önüme pek çok fırsatlar çıkacağını anlattı. Evet, hayatta önüme pek çok fırsatlar çıktı ama, her fırsat beni bir kere daha hapishaneye soktu.

Beni tecrithaneye kapadılar. Ceketimin apuletlerini de sökmüşlerdi. O günden sonra arkadaşlarımı göremedim. Ertesi gün tecrithanenin kapısı açıldı. Gelen, Omuz Tahsin'di.

— Senin yaşin kuşükmüş, dedi, yaşin dutmadı. Şimdik evinda gidecek, gelecek sene alayda şıkacaksın..

Yaşım yirmi birdi ama, nüfus kâğıdıma küçük yazdırılmış olduğum için alaya gönderemiyorlardı. Bir yıl beklehip yaşım büyüdükten sonra alaya çıkarılacaktım.

Babama «bir buçuk ay sonra Harbiyeye gidiyorum» diye mektup yazdığım gün mektepten koğulmuştum.

(Devamı var)

"Cehar attım şeş oynadım,,

(Baştarafı 1 inci sayfada)

midört hanenin yerleştirilmiş olmasıdır ki, bugün bile büyük mimarlar buna şaşmaktadırlar. 1789 Fransız Esnafı İhtilâlinden bu yana bir türlü halledilemeyen mesken dâvası iki kanatlı ve yirmidört haneli tavla kutusunun içinde halledilmiştir.

Şunu gözden uzak tutmamalıdır ki, her tavla başlı basına bir işletmedir. Pek az bir sermaye yatırımı ile insanların oyalanması mümkün olduğundan tavla son derecede liberal demokrasiye uygun bir araçtır. Tavla oyunu, oyunculara merak ve heyecan vererek memleket meselelerini, dünya gailelerini, ev ve aile dertlerini unutturması bakımından futbol maçlarından, göbekli filmlerden, alaturka şarkılardan ve politikacı nutuklarından çok daha üstündür.

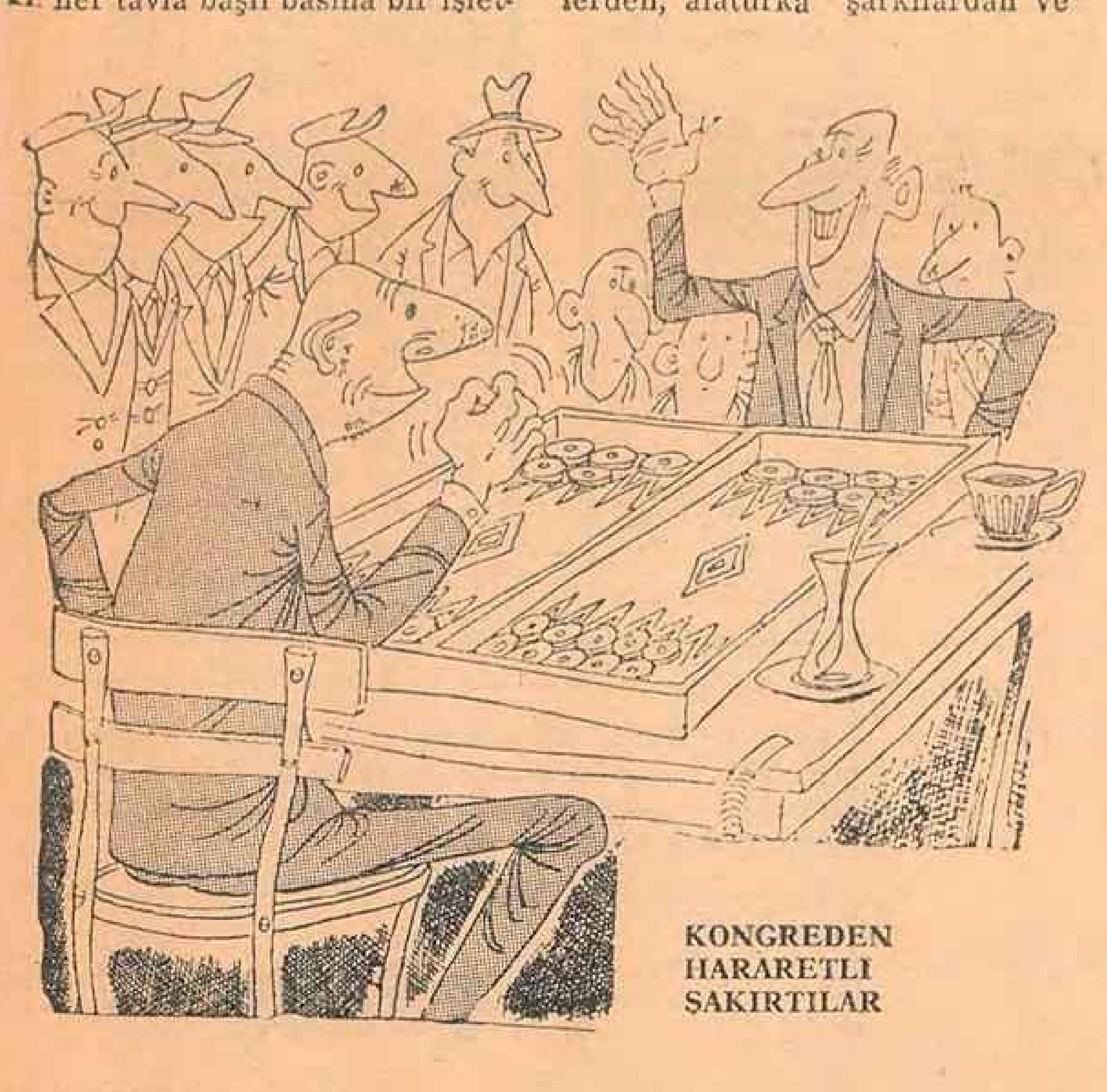
Gülbahardan hapse, küşaddan mübtecile, vidoludan vidosuza, Osmanlısından çelebisine kadar bütün tavla çeşitlerinin, diğer iktisadî işletmeciliklerimiz ve gerek özel ve gerekse devlet sektörü sanayiimiz üzerinde büyük etkisi vardır.

Kongre Başkanının konuşmasını dubaracılar hararetle alkışlarken, geleciler de gürültü çıkarıp yuha çekerek Başkanın konuşmasını yer yer kesmişlerdir.

Gelecileri temsil eden sosyal tavlacılarımızdan Osman Kesik:

— Her gelenin arkasından düşeş gelmezse sosyal adalet kurulamaz! diye bağırmış, bu söz üzerine fevkalâde elektriklenen kongre karışınca sosyal tavlacıyı polisler dışarı çıkarmışlardır.

Gelecilerin söylediklerine göre, tavla devletçiliğin sınırları içine giren bir iş dalı olduğundan, devlet tavlaya da müdahale etmezse, tarihî tavlacılığımız serbest rekabet ve özel teşebbüs elinde kısa zamanda can verecektir.

KONGREDEN HARARETLİ ŞAKIRTILAR

Süzme sözler

«Aşkın gözü perdelidir, evlilik aşkın kör gözünü açan başarılı bir ameliyattır.»

Bodenstedt

«Evlilik, görevleri iki kat arttırıp, hakları yarıya indirmek demektir.»

Schopenover

«Aşk, kadın için bir şiir, erkek için o şiirin bir mısraıdır»

Mme De Stael

İnsana vurulan neşter

La Rochfaucauld
Çeviren: Hasan Deniz

APTAL DOSTLAR

Zekâ sahibi insan
— Duman olurdu hali çoğu zaman—
Yoksun olsaydı
Aptal dostlardan!

★

Söyletmeyince gurur
Az konuşulur.

KENDİSİ İÇİN

Söyliyebileceği şey
Başkası için herkesin
Söylenebilir aynı zamanda
Kendisi için!

★

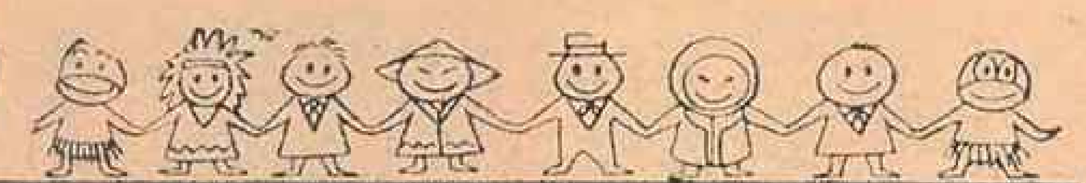
İyilik ederiz çoğu zaman
Kolayca kötülük edebilmek icin
Arkasından.

★

Hiç aldanmamak
İstedikçe biz
Daha çok aldanır gideriz.

DÜNYA MİZAHINDAN ÖRNEKLER

VENEZUELLA

TÜSTAV ARŞİVİ

VELİ ANTONİUS İLE EŞEK

Kasimir suculuk ederdi. Her sabah erkenden boz eşeğinin sırtına ve iki küçük su fıçısının ortasına sırt üstü uzanmış olarak suya giderken görülürdü. Eşek suyun gözüne kendiliğinden gitmeğe alışıktı. Dönüşte de yine çoktan tanıdığı yollardan ve sokaklardan geçerek müşterilerin evleri önünde kendiliğinden dururdu. Bu hizmete öylesine alışmıştı ve onu öylesine keyifle yapardı ki, efendisine kaynakta fıçıları doldurmaktan, dönüşte de müşterilerin kaplarına boşaltmaktan başka yapacak iş kalmazdı. Eşeğin, efendisinden daha akıllı olduğunu söyliyerek gülüşürlerdi. Sucu Kasimir gerçekten ağır tabiatlı bodur boylu, şiş karınlı, kısa boyunlu, geniş omuzlu, fıçı gibi yusyuvarlak bir adamdı. Sakalsızlığı ve sofuluğu yüzünden bir de «Zangoç» lâkabı almıştı. Din gayreti dillerde destandı, ama kadınlar bile onun bu aşırı sofuluğu ile alay ederlerdi.

Bir pazar günü, sabah tapınmasından çıkan Kasimir'e maskaralığıyla ünlü biri yanaşıp şöyle dedi:

«Kasimir, bana **kutsal ruhun** sahici bir kemiğini tedarik edebilir misin?»

Orada bulunanlar kahkaha ile gülüşürken Kasimir ciddî kaldı ve soruyu soranın suratına bir dinsize bakar gibi dik dik bakmakla yetindi.

«Sen o maskara Stromer'e bakma Kasimir» dedi, orada bulunanlardan biri alaycı alaycı, «gönlün kırılmasın!»

Kasimir öfkeli öfkeli homurdandı:

«Birisi şaka yapacağım diye küfre varır, tanrısal şeyleri günahkâr diline dolarsa benim gönlüm nasıl kırılmaz? Kutsal ruhun kemiğini bulmalıymışım! Bre kara cahil, kutsal ruhun kemiklerini Papa hazretlerinin sakladığını bilmiyor musun?»

Bir koruyucu velinin ad bayramı arifesinde olsun, mübarek haftada ya da büyük paskalyada olsun, Kasimir evliya heykellerine kara donlar giydirirdi. İhtifallerde iki elinde iki yanan mum, ta başta yürürdü. Ayrıca rahibi besili tavuklar, domuz balakları, iri taneli ve güzel kokulu muşmula armağanıyla memnun ederdi. Bütün bu hizmetleriyle kiliseyi ve dolayısıyla Tanrı'yı hoşnut ettiğine inanıyordu.

Kasimir'in su dağıtması öğleyin biterdi. Öğlen paydosuyla vazgeçilmez (Kiy) oyunu arasındaki zamanını o civardaki tarlalarda eşeğine ot biçmekle geçirirdi. O'nun akşam yemini bol bol verir, iştahla yiyişine bakmaktan büyük haz duyardı. Gracia adlı bu kancık eşek onun biricik dostu, sevgilisi, iş arkadaşıydı. O'nun düzgün sırtını ve parlak tüylerini seyrederken duyduğu zevk ancak sevgilisine bakan bir âşıkın gözlerinde görülebilirdi. Eşeği timar ederken nişanlısının saçlarını taradığını sanırdınız. Mısır yemini tuzlu suda iyice yumuşatmadan yedirmezdi. Gracia iştahlı bakışlarla bu hazırlıkları gözler, efendisi çok ağır davranınca da, kulaklarını alnı üstünde birleştirir, çatal matal bir sesle zırlamaya koyulurdu. «Geliyor, geliyor! Ağzına lâyık olması için azıcık sabırlı ol canım!» diye tatlı bir sesle karşılık veren Kasimir sanki bir insanla konuşur, sakalaşır gibiydi.

Yine bir gün erkenden kalkan Kasimir kahvaltısını ettikten sonra ahıra gidip eşeğini palanlamak istedi. Ama Gracia yerinde yoktu. Kasimir gözüne inanamıyordu, telâşla ahır kapısını açık bırakıp dışarı koştu. Garcia sabah sisi altındaki sokaklarda da yoktu. Bir süre oraya, buraya koştu ve salık verecek birilerini aradı. Sonra birdenbire başının çıplak olduğunu hissedip elini alnına götürürken ahır kapısını açık bıraktığını da anladı ve dört nala geri döndü. Yolda kendisi gibi bir erkenciye rastlayıp heyecanla sordu:

«Eşeğim yok, eşeğim, Graciam kayboldu!»

«Belki çalmışlardır!»

«Sanmam, çünkü yular sapı gevilerek koparılmış gibi göründü bana. Üstelik benim Gracia güçlü kuvvetli bir hayvandır da...»

«Ama kanadı yok ya! Yuları kopardıysa ahırdan nasıl çıktı?»

Kasimir, gece ahır kapısının nasılsa açık kalmış olduğunu söyledi. İki adam böyle konuşarak hâlâ derin uykuda bulunan sokaklarda bir süre yürüdüler. Bütün aramalar boşa gitti. Kasimir'in su dağıtmak için bir eşek kiralamaktan başka çaresi yoktu. Yeni bir eşek satınalmayı hiç düşünmüyordu. O vefasız sevgiliyi bir gün muhakkak bulacaktı. Büyük kaybı, Velî Antonius'a haber verdi, velîler arasında en çok güvendiği oydu. Eşeğini bulmasına yardım edeceğine hiç şüphesi yoktu. Birbiri ardına ona mumlar yaktı ve yalvardı. Ama günler geçtiği halde Antonius'un himmeti görülmüyordu. Kasimir anladı ki böyle büyük bir yitiği meydana çıkarmak, Antonius gibi ufak bir velinin harcı değildi. «Kilisedeki velî herhalde daha büyük bir mucize gösterebilir» diye düşündü Kasimir. Bölgenin normal insan büyüklüğünde ve bir kadın kadar iffetli olan Velisi Antonius ağaçtan yontma çok değerli bir figürdü. Kasimir bu kez ona baş vurdu, yalvardı, adaklar adadı ve eşek bulunursa, mihrabında tam bin deste mum yakmaya söz verdi; adaklarının bir kısmını da peşin olarak yerine getirdi. Ama boşuna bu çabalardan

Rufino Blanco

da bir sonuç çıkmadı. Ne Gracia bulundu ne de bir haberi alındı. Ne de olsa Kasimir umudunu kesmiyor, bu kadar bol adaktan ve bağıştan sonra Velî Antonius'un utanacağını, kendini borçlu sayacağını düşünüyordu. Bu borçluluğu daha da ağırlaştırmak için yatağı altında sakladığı birikmiş paralarını da götürüp kilise papazına verdi: Bu para ile Velî Antonius'a bir yeni tarikat libası alınsındı. Rahip:

«Ama bu parayla kendine yeni bir eşek alabilirsin Kasimir,» diye itiraz edecek oldu. Ama o,

«Hayır Sayın Rahip, Gracia'dan başka eşek istemem!» diye kestirip attı.

Yeni tarikat elbisesi gelip Velîye giydirilmek üzere rahipçe kutlulandığı gün Kasimir doğru ahıra gitti. İçinden bir ses ona Gracia-nın yemliği önünde durup kendini beklediğini söylüyordu. Ah ne acı hayal kırıklığı! Gracia yine yoktu. Velîye kızmaya başladı. Oysa bu Velî Antonius çok mucizeler göstermişti. Ya şimdi sıra Kasimir'in sevgili eşeğini bulmaya gelince: Sanki bütün mucize kapıları kapanmıştı. Neden? Sanki öteki hacet sahipleri ona daha mı çok hizmet etmişlerdi? Ne gezer! Bütün yaptıkları tek bir mum yakmak ve şöyle üstün körü bir yakarmadan sonra çekilip gitmekti. Ya kendi yaptıkları? Paket paket ekstra kokulusundan mumlar, yepyeni tarikat elbisesi ve sayısız yakarmalar... Bu velî Antonius da bu kadar nankör olabilir miydi? Bu ne haksızlık, ne gaddarlıktı! Kasimir artık iyiden iyiye içerliyordu. Hoşnutsuzluk duygusu kabara kabara korkunç öfkeye dönüyor, içini cayır cayır yakıyordu. Kasimir bölgenin velisinden artık nefret ediyor, öç ve hınç almayı tasarlıyordu. Kilisedeki Antonius [illegible]keli kendi parasıyla alınmış yeni urbası içinde dikilip durmaktan utanıyor muydu? Duygusuz, merhametsiz, haksız... Bu nasıl koruyucu, nasıl yardımcıydı böyle?

Kasimir'in kaz kafasında şu fikir yer etmeye başladı: Kilisedeki bu menfur tasviri, aynı veliye ait başka birisiyle değiştirmek! Kiliseye başka bir Antonius hediye ederse kimin ne diyeceği vardı?

Bir gün rahibe giderek sordu:

«Bir Antonius kaç para eder?»

Rahip fiatı söyledi. Bu Antonius ne kadar da pahalıymış meğer! Kasimir bu bedeli dünyada ödiyemezdi.

Bir öğle sonu asma hamağında yatarken Kasimir'in aklına yeni bir fikir geldi: Kilise kapısı önünde havaya bir avuç toprak atacak ve hangi yöne savrulursa eşeğini o yönde aramaya çıkacak. Bu fikri onun kalbine esindiren herhalde Antonius olmalıydı, sofuluğundan müteessir olup nihayet harekete geçmişti. Aman Allah! Bu herhalde böyleydi, gönlüne hakikat güneşi doğmuştu.

Kasimir yorgun argın kulübesine dönerken ortalık iyice kararmış, gece olmuştu. Başı önüne eğik, gözleri dolu doluydu. Demek ki Velî Antonius bir de kendisiyle alay ediyordu! Kasimir artık buna dayanamazdı, veli de olsa ona kendini göstermeli, böyle kötü şakalara gelmiyeceğini ispat etmeliydi.

Ertesi gün saat beşte sabah âyini için kilise açıldığı sırada Kasimir meydandaki ağacın arkasında pusuda bekliyordu. Hemen davrandı ve zangoçun ayak sesleri kubbenin arka plânında yankılanıp kaybolurken o da velî Antonius'un heykeli bulunan mihrabın önüne ulaştı. Ne diz çöktü, ne de istavroz çıkarıp yakarmak istedi. Öfkeyle heykele şöyle dedi: «Sen Velî Antonius değil, şeytanın ta kendisisin!»

Tam o anda iki yaşlı kadın girdi kiliseye, sarsak adımlarının taş döşemeden çıkardığı sesler, baş mihraba kadar duyuluyordu. Bu nineler kutsal emanetler yerinin önünde diz çöküp dualarını mırıldandıkları sırada Kasimir bir onlara baktı, bir de sabah kızıllığına bürünmüş dışarıya göz attı, sonra ansızın kınından sıyırdığı bir kamayla mihrabın cam kapısının menteşesini kanırıp açtı. Şimdi vesiyle karşı karşıyaydı. Elini uzatıp figürün yakasına yapıştı ve öyle şiddetli bir öfkeyle silkeledi ki, heykel paldır küldür düşüp parçalandı. Sofu nineler korkuyla haykırır ve gürültüye koşan zangoç olay yerine doğru seyirtirken, Kasimir kamasıyla Velînin kellesini gövdesinden ayırmak üzereydi. Kopardığı kelleyi yere fırlatırken kiliseden dışarı uğrayan Kasimir'in şöyle bağırdığı duyuldu:

«Allah bilir ki sen bu muameleyi çoktan hakettin! Sen veli değil, bir itoğlu itsin!»

Basın Sergisi

Hür Va Yeni Sa AKŞ Millî VATAN

Milliyet

BİR Amerikan fıkrası. Sâdece hoş olduğu için nakIediyoruz:

«Genç kadın sinirli ve kederliydi. Kocası onu neşelendirmek için elinden gelen herşeyi yaptı, fakat netice sıfırdı. Çaresiz kalınca bir psikiyatrise götürmek zorunda kaldı. Psikiyatris, kadına bâzı sualler sordu. Cevaplarını dinledikten sonra kadına sarıldı ve onu ateşli bir şekilde öptü. Kadın neşesini bulmuştu. Doktor gururla kocaya döndü ve:

«— Gördünüz ya» dedi. «Karınızın bütün derdi buydu. Aynı tedaviyi her Salı, Perşembe ve Cuma günleri yapmanızı tavsiye ederim.»

Koca bir an düşündü, sonra:

«— Salı ve Perşembe günleri size getirebilirim amma» dedi. «Cuma günleri golf oynuyorum, kendi kendine gelsin.»

★

O gün şiddetli bir fırtına vardı. Rüzgâr damları uçuruyordu. Bu arada Belgin Doruk'un takma kirpiklerinden biri de uçar. Bütün personel seferber olur, artistin kirpiğini ararlar, ama bulamazlar; çapkın rüzgâr bu, kimbilir nereye götürmüştür.

Kirpik arayıcıları, birer ikişer gelip Belgin Doruk'un önünde çaresizlikle bel bükerler: «Maalesef kirpik yok efendim!» Bir, iki,üç, beş... Kirpik yok... Sonunda Belgin Doruk, hışımla tek kiprikli başını çevirir;» zarar yok, der, biraz sanat yaparım artık...»

ZAFER

Yeniçeri hastalanmış. O hekime başvurulmuş, fayda yok! Beriki hocaya başvurulmuş, gene fayda yok! Üfürükçüler nafile! Büyücüler beyhude. Nihayet demişler ki:

— Balat'da 90 yaşında bir Yahudi hekim vardır. Bulsa bulsa bu derde çareyi o bulur. Ama sağ mıdır acep? Bir arattıralım.

Aratmışlar. Yahudi sağ imiş. Koltuğuna girip hastanın yanına getirmişler.

ihtiyar, bakmış, etmiş:

— Bu hastalığı geçirmek için kırk sülük lâzım gelecek, demiş.

Pekâlâ. Kırk sülük aldırmışlar.

— Ne olacak şimdi bu sülükler?

— Yerinize yapıştıracağız.

— Hangi yerime?!.

(G) diyemez hani Yahudiler ya, «Y» derler. Bu da «Gerinize» diyememiş.

— Duburunuza yapıştıracağız!... diye, sesini nezaketen alçaltmış...

Yeniçeri ağası bunu fena halde tahkir saymış. öyle ya, namus meselesi! Hasta yatağında kükremiş:

— Ulan kimin gerisine 40 sülük yapıştırırmışsın sen?

Hekim ürkmüş:

— Benim! Benim duburumuzal... diye saçmalamış.

Ağa da yatışmış, bunun üzerine:

— Ha... O başka öyleyse... öyle söylesene!

Ve emir vermiş:

— Yapıştırın şu hekim başının gerisine 40 sülük!

Derhal emri yerine getirmişler. Moruğun zaten canı yok. Kanı emilince büsbütün bitmiş, pelteleşmiş.

Koltuklarına girmişler. Huzurdan çıkarıldığı sırada:

«— Ben bu hale geldim ama, sen de zor iyileşirsin!» mânasına mecalsiz bir temannâ çakmış:

— Geçmiş olsun, ağam! demiş.

Vâ - Nû

Son Havadis

ADAMIN biri, arkadaşına saatin kaç olduğunu sormuş:

Arkadaşı sağ kolunu kaldırmış saate bakmış. Arkasından sol kolunu da kaldırmış bir başka saate bakmış ve cevap vermiş:

— Onu onyedi geçiyor...

Allah Allah, bir tek saate bakarak bu söylenemez mi?

— Herhalde demiş, zamanı tâyin hususunda çok titizsin... Demek bir saatle öbürünü kontrol ediyorsun. Böylece kesin neticeyi buluyorsun..

Iki saatli adam cevap vermiş:

— Hayır, demiş... Bir saatimin akrebi var, yelkovanı yok... Bununla saatin kaç sularında olduğunu öğreniyorum. Fakat dakikaları bulamıyorum. öbür saatimin de yelkovanı var, akrebi yok. Onunla da dakikaları tesbit ediyorum. Böylece hakikî saati buluyorum.

Bu hikâyeyi duyduğum zaman bizim koalisyon hükûmetini hatırladım.

YEDEKÇİ

Yeni Sabah

HIRSIZLIK OLUR MU? — Eski bir hikâyedir, bir gazeteci ağabeyimizden dinledim.

Hâkimiyet-i Millîye gazetesinde çalışırlarmış. Falih Rıfkı üstadımız, o zaman da başmuharrir. Bir dalgın tarafı varmış, gezip dolaşırken, gazetede çalışanların, masa üzerinde durması mutad sigara paketlerinden otlarmış. Bir gün, merhum Nurullah Ataç:

— Çocuklar, demiş, başmuharrir bey bugün benim sigara paketine toptan el koyarak odasına götürdü. Sizde sigara, bende metelik yok. Şimdi odasına girip, kendi paketimden bir sigara yürütsem buna hırsızlık denir mi?

Sabiha DEREN

★

GEÇEN gün Sigortalı Fikir İşçileri Yapı Kooperatifinin kongresi vardı. Biraz hâdiseli geçti.

Kırmızı bir pikap varmış. İnşaat mahallinden gayri, bâzı İdare Heyeti âzâlarının ikametgâhları civarında görülüyormuş. Bir arkadaş kürsüde heyecan ile soruyor:

— Kooperatifin pikapı, içinde beş kilo yufka ile, bir idarecinin evi önünde görülürse, bu ne demektir arkadaşlar, bu ne demektir?..

Sözleşmiş gibi bütün salon bir ağızdan cevap veriyor:

— Evde o akşam börek var demektir.

SABİHA DEREN

★

TALKIN. — İki Katolik kızkardeş varmış. Pek mutaassıp olan abla küçüğüne durmadan telkinde bulunur, günahın büyüğü küçüğü olmadığını, sakınmasını tenbih edermiş. Küçük kız bir gün otobüsteyken, yana sarkıttığı eli kazara bir erkeğin eline değmiş. Ablasının nasihatlerini hatırlayan kız çılgınlar gibi kiliseye koşmuş. Papaza büyük günahını anlatmış. O da üzülmemesini, gidip o elini içerideki mukaddes su ile yıkamasını söylemiş.

Günahkâr kız mukaddes suyun bulunduğu odaya girmiş ki, ablası da orada. Çırılçıplak soyunmuş, boynuna kadar suya gömülmüş, yıkanıyormuş.

Sabiha DEREN

YENİ YAYINLAR

Hamdi Akalın, gazete ve dergilerde yazmış olduğu küçük fıkralarını «Gereğince» adlı bir kitapta toplamış; kitaptaki fıkralardan birini veriyoruz:

TUHAF ŞEY

Brezilyanın bir şehrinde halk Şehir Meclisi üyeliğine bir de keçi seçmiş... Maksat, idareye karşı hoşnutsuzluğu belirtmek...

Geçenlerde de yine Brezilyanın başka bir yerinde Şehir Meclisi üyeliğine bir gergedan seçilmiş... Hem de en fazla oy almak suretile... Halk: (Bir eşeği seçeceğimize gergedanı tercih ettik.) demiş.

Bereket versin ki bizde böyle garabetlere düşülmez.

Öyle değil mi efendim? Onlar, dört ayaklısını aramağa lüzum görmüşler, zahir!

Başlıca yazarı:
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE SORUMLU YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ
MERAL NESİN
Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa sok. Nu: 12 — İSTANBUL
Telefon: 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ.
19 MART 1962
Yıl: 1, Sayı: 7
İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi isteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.
İLAN: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.

50 KURUŞ

Zübüüük